

KADERNOTA 2021 - 2024

gemeente
Lelystad

April 2020

Kadernota 2021 - 2024

1.	BESTUURLIJKE BOODSCHAP	2
2.	KADERS EN UITGANGSPUNTEN	4
3.	ACTUALISATIE FINANCIËEL PERSPECTIEF 2021 - 2024	5
3.1	ONONTKOOMBAAR / ACTUALISATIES	7
3.2	LONEN EN PRIJZEN.....	20
3.3	GEMEENTEFONDS	23
4.	ONZEKERHEDEN, RISICO'S EN SCENARIO'S	24
4.1	ONZEKERHEDEN EN RISICO'S	24
4.2	SCENARIO'S RICHTING DE TOEKOMST	27
5.	TOPPRIORITEITEN VOOR HET LELYSTAD VAN DE TOEKOMST	28
5.1	INVESTEREN IN DE ONTWIKKELING VAN DE STAD	28
5.2	OVERIGE WENSELIJKE VOORSTELLEN - INCIDENTEEL	31
6.	BEZUINIGINGSOPGAVE RICHTING PROGRAMMABEGROTING	34
6.1	UIT TE WERKEN BEZUINIGINGSRICHTINGEN	34
6.2	OP WEG NAAR DE PROGRAMMABEGROTING 2021 – 2024	38
BIJLAGE 1:	NIET OPGENOMEN WENSELIJKE BIJSTELLINGEN	39
BIJLAGE 2:	AANGENOMEN AMENDEMENTEN EN MOTIES	43

1. Bestuurlijke boodschap

Context

Sinds de start van deze bestuursperiode zijn de financiële vooruitzichten aanzienlijk verslechterd: de neerwaartse bijstelling van de algemene uitkering die de gemeente ontvangt uit het gemeentefonds en de stijgende kostenniveaus binnen het sociaal domein zijn hiervan de voornaamste oorzaken. Om die reden moest er in de programmabegroting 2020 – 2023 opnieuw fors bezuinigd worden.

Deze bezuinigingsopgave is in nauw overleg met de inwoners en de raad aangevlogen, met in het achterhoofd het volgende uitgangspunt: voorkomen dat er nu waardevolle zaken worden wegbezuinigd, terwijl dat achteraf wellicht niet nodig zou blijken te zijn. Alle balletjes worden zo goed en zo kwaad als dat kan – in de lucht gehouden. De begroting wordt uitgeperst en de ramingen worden strak ingestoken. Ruimte om tegenvallers (deels) op te vullen is niet langer aanwezig en onontkoombare ontwikkelingen en actualisaties kunnen niet langer intern worden opgevangen. Tegelijkertijd wordt er nog gewerkt aan de invulling van enkele taakstellingen vanuit de vorige bezuinigingsronde:

- De uitvoering van de jeugdhulp (oplopende taakstelling tot twee miljoen structureel)
- Het beheer van de openbare ruimte (oplopende taakstelling van twee miljoen structureel)
- De organisatie cq. bedrijfsvoering (oplopende taakstelling van 0,75 miljoen structureel).

Begin 2020 is de coalitie deels opgebroken en is tijdens het opstellen van deze kadernota sprake van nieuwe coalitievorming. Ondanks deze ontwikkelingen is de blik op de toekomst gericht en blijft het de ambitie om de doelstellingen uit het raadsprogramma te realiseren.

Vooruitzichten

De realiteit is echter wel dat de speelruimte beperkt is in de aankomende jaren en het financieel perspectief onder druk zal blijven staan. De gedecentraliseerde taken binnen het sociaal domein leggen een meer dan evenredige claim op de beschikbare middelen. De kritiek van gemeenten verandert niets aan de situatie. Het ligt niet in de lijn der verwachting dat het Rijk op korte termijn zal besluiten om gemeenten tegemoet te komen. Dit maakt dat er fundamentele keuzes gemaakt moeten worden binnen met name de Jeugdhulp en de Wmo.

In de afgelopen jaren zijn de stijgende kosten op dit vlak opgevangen door steeds weer opnieuw te prioriteren binnen de uitvoering van de overige taken. De kaasschaaf is meer dan eens toegepast en deze werkwijze kan niet eindig worden voortgezet. Omdat de budgetten in de begroting al jaren achtereen niet zijn gecorrigeerd voor inflatie begint het op bepaalde beleidsterreinen echt te knellen: de prijzen in de buitenwereld stijgen door, terwijl de budgetten in nominale termen gelijk blijven. Onlangs opgestarte aanbestedingen bevestigen het beeld dat de budgetten binnen de begroting lang niet altijd toereikend meer zijn. De keuze die voorligt is ofwel een stap terug in kwaliteit / kwantiteit - indien dat mogelijk is - ofwel een bijstelling van de begroting. Deze laatste keuze is soms onontkoombaar omdat er geen keuzeruimte bestaat; dit zorgt voor een verzwaring van bezuinigingsopgave.

Coronacrisis

Het Centraal Planbureau (CPB) heeft inmiddels een viertal scenario's uitgewerkt, waarin de economische impact van het coronavirus in 2020 en 2021 in beeld wordt gebracht. In alle scenario's is er sprake van een recessie. In het lichtste scenario krimpt het bruto binnenlands product (Bbp) in 2020 met 1,2% en veert de economie al in het derde kwartaal van 2020 weer op. De werkloosheid loopt in dit scenario op van 4,0% in 2020 tot 4,5% in 2021. In het zwaarste scenario ontstaan er ook problemen in de financiële sector en verslechtert het buitenlandbeeld verder. In dat geval zal het Bbp krimpen met 7,7% in 2020 en 2,7% in 2021. De werkloosheid in dit scenario loopt op van 6,1% in 2020 tot 9,4% in 2021. In drie van de vier scenario's is de neergang dieper dan de crisis van 2008/2009.

De precieze gevolgen van de coronacrisis zijn nu nog niet in te schatten. Het CPB waagt zich ook niet aan een voorspelling over welk scenario het meest waarschijnlijk is. Feit is wel dat de huidige situatie een zeer ongunstige uitwerking heeft op de macro economie en dat ook gemeenten de gevolgen zullen gaan merken. In tegenstelling tot de financiële positie van de Rijksoverheid is de uitgangspositie van veel gemeenten niet bepaald rooskleurig te noemen. Naarmate meer informatie beschikbaar komt, kan wel

duidelijk worden dat bepaalde scenario's meer of minder waarschijnlijk worden. Op basis van scenario's kan worden nagedacht over bijbehorende handelingsperspectieven voor de (middel) lange termijn.

Ook voor de gemeente is het zinvol om te anticiperen op mogelijke ontwikkelingen. In opmaat naar de programmabegroting 2021 – 2024 zullen een aantal scenario's worden uitgewerkt, specifiek gericht op de uitvoering van het gemeentelijk takenpakket. Het gaat dan naast het in beeld brengen van mogelijke financiële gevolgen ook om het in beeld brengen van mogelijke maatschappelijke gevolgen.

Ambities

Ondanks de financiële druk en de onzekerheden rondom de coronacrisis ligt er nog steeds een stevige ambitie om de volgende stap te zetten als stad. Lelystad Next Level heeft inmiddels geresulteerd in een Koersdocument, waarin de doelstelling is opgenomen om in 2040 toe te groeien naar 100.000 inwoners. Samen met partners wordt nagedacht over investeringen die de stad verder brengen. Naast het in gang zetten van nieuwe ontwikkelingen betekent dit ook het afmaken van reeds opgestarte trajecten die de stad vooruit helpen, zoals de ontwikkeling van het Theaterkwartier. Het herontwikkeling van het stationsgebied, de aanleg van de 'Verlengde Westerdreef - Anthony Fokkerweg' en de verdere ontwikkeling van de kust zijn prioriteiten voor de toekomst van de stad. Er is zicht op een aanzienlijk bedrag aan cofinanciering om deze gewenste ontwikkelingen mogelijk te maken. De voorwaarde is echter wel dat de gemeente ook een forse financiële bijdrage levert. De bij dit soort investeringen behorende kapitaallasten dienen van dekking te worden voorzien in het meerjarenperspectief. Het is niet aantrekkelijk om bovenop de bestaande bezuinigingsopgave nog verdere bezuinigingen door te voeren. Ook het verhogen van de belasting is dat niet. Het zijn echter wel zaken waar over nagedacht moet worden teneinde deze majeure ontwikkelingen mogelijk te kunnen maken.

2. Kadernota en uitgangspunten

Het raadsprogramma 'Lelystad, een sprong voorwaarts' vormt de basis van deze kadernota. Naast de in dit document opgenomen financiële kadernota zijn ook de inhoudelijke uitgangspunten van het raadsprogramma leidend geweest bij het opstellen van deze kadernota. Inmiddels is er een tussentijdse evaluatie van het raadsprogramma opgesteld, die tegelijkertijd met de kadernota 2021 – 2024 is aangeboden aan de raad.

Financiële kadernota

Het huishoudboekje van de gemeente moet op orde zijn en met belastinggeld wordt zinnig en zuinig omgegaan. Dit betekent dat de gemeentebegroting structureel in evenwicht moet zijn en dat, bij dreigende tekorten, primair gekeken wordt naar bezuinigingsmogelijkheden. De gemeentelijke belastinginkomsten worden niet verhoogd, behoudens de jaarlijkse correctie voor inflatie en areaaluitbreiding. Het uitgangspunt is een degelijk en solide financieel beleid, simpel en overzichtelijk ingericht. Om dit te bereiken zijn in het raadsprogramma een zestal financiële kadernota vastgelegd:

1. De begroting en meerjarenraming zijn structureel en reëel in evenwicht;
2. Bij een dreigend begrotingstekort wordt gekeken naar het takenpakket;
3. Geen lastenverzwaring inwoners, behoudens jaarlijkse correctie voor inflatie en areaal;
4. De decentralisaties worden uitgevoerd binnen de beschikbare rijksmiddelen;
5. Incidentele intensiveringen worden gedekt vanuit incidentele middelen;
6. Bestemmen van het jaarrekeningresultaat via de watervalssystematiek.

In de tussentijdse evaluatie van het raadsprogramma wordt ingegaan op de stand van zaken met betrekking tot deze afspraken. De bezuinigingen die zijn doorgevoerd in de programmabegroting 2020 – 2023 hebben ervoor gezorgd dat het gros van deze afspraken nog steeds nagekomen kan worden. Het uitvoeren van de decentralisaties binnen de beschikbare rijksmiddelen blijkt echter op dit moment een onmogelijke opgave te zijn. Dit neemt niet weg dat het alsnog absoluut noodzakelijk is om fundamentele keuzes te maken op het vlak van de Jeugdhulp en de Wmo. Het is op de langere termijn namelijk geen oplossing om de olopende tekorten binnen het sociaal domein vanuit de algemene middelen aan te zuiveren.

Uitgangspunten

Indexatiepercentage aankomend begrotingsjaar 2021

Het indexpercentage komt uit op 1,95% (als zijnde de gemiddelde consumentenprijsindex - over 2019, 2020 en 2021). Deze percentages zijn begin maart 2020 door het CPB gepubliceerd in het Centraal Economisch Plan.

Intern rentepercentage

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bevat regels omtrent de berekening van het te hanteren interne rentepercentage. Het interne rentepercentage dat gehanteerd wordt bij de rentetoerekening aan de taakvelden is momenteel vastgesteld op 1%. Op basis van de huidige inzichten is wijziging van dit percentage niet noodzakelijk.

Intern rentepercentage 'bouwgrond in exploitatie (BIE)'

Het interne rentepercentage dat gehanteerd wordt bij de rentetoerekening aan de bouwgronden in exploitatie (BIE) is momenteel vastgesteld op 2%. Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft voor hoe dit percentage berekend moet worden. Factoren die een rol spelen in de berekening zijn onder andere de verhouding vreemd vermogen ten opzichte van het totaal vermogen en het gemiddelde rentepercentage van de gemeentelijke leningenportefeuille. Op basis van de huidige inzichten dient het rentepercentage te worden bijgesteld naar 1,50%.

Voorgesteld besluit:

0. Op basis van bovenstaande uitgangspunten:
  - Het indexpercentage voor 2021 vast te stellen op 1,95%.
  - Het intern rentepercentage voor 2021 vast te stellen op 1%.
  - Het intern rentepercentage BIE voor 2021 vast te stellen op 1,5%.

3. Actualisatie financieel perspectief 2021 - 2024

Het financieel perspectief 2021 – 2024 beperkt zich tot de onontkoombare ontwikkelingen / actualisaties, aangevuld met bijstellingen gerelateerd aan de loon- en prijsontwikkeling. Bij de inventarisatie van deze bijstellingen is er terughoudend omgegaan met het aanleveren van onontkoombare bijstellingen. Dat er sprake is van financiële krapte is breed in de organisatie bekend. De opdracht is om zoveel mogelijk intern tot bijsturing of oplossingen te komen.

Onderaan de streep laat het perspectief nu een structureel tekort zien ter grootte van minimaal €1,5 miljoen. Op de pagina's na deze overzichtstabel staat de onderbouwing van de afzonderlijke bijstellingen.

		Meerjarenraming 2021 - 2024			
		2021	2022	2023	2024
Beginstand meerjarenraming 2021 - 2024		292	262	21	198

Bijstelling	Taakveld	A. Onontkoombaar / actualisaties	Meerjarenraming 2021 - 2024			
			2021	2022	2023	2024
1	T 0.1	Actualisatie budget griffie	-41	-41	-41	-41
2	T 0.1	Invoering vergoeding fractieassistenten	-43	-43	-43	-43
3	T 0.11	Terugdraaien begrote storting algemene reserve	-	-	750	750
4	T 0.3	Actualisatie groot onderhoud gebouwen	-119	-119	-119	-119
5	T 0.4	Actualisatie kosten huisadvocaat	-94	-94	-94	-94
6	T 0.4	Actualisatie meerjarenonderhoudsplan huisvesting en facilitair (budgetneutraal)	-	-	-	-
7	T 0.4	Actualisatie vervangingsinvestering ICT 2021-2024	35	-136	-96	-94
8	T 0.4	Huisvesting Wigstraat (budgetneutraal)	-	-	-	-
9	T 0.4	Actualisatie verzekeringen	-386	-386	-386	-386
10	T 0.4	Wettelijke verplichting Informatie Beveiliging (BIO)	-40	-40	-40	-40
11	T 0.5	Actualisatie dividendopbrengsten deelnemingen	-280	-280	-220	-220
12	T 0.5	Actualisatie rentepercentage bouwgrond in exploitatie (BIE)	-450	-424	-386	-291
13	T 1.1	Actualisatie bijdrage GR Veiligheidsregio	-189	-189	-57	-94
14	T 2.1	Actualisatie onkruidbestrijding op verhardingen en machinaal reinigen	-200	-200	-200	-200
15	T 2.2	Laadpalen elektrisch rijden	-10	-15	-20	-25
16	T 3.1	ABC locatie	-18	-18	-17	-17
17	T 4.2	Actualisatie IHP	-113	263	-16	-16
18	T 5.3	Incidentele aanvullende ondersteuning theaterfunctie Agora	-70	-75	-35	-
19	T 6.4	Actualisatie uitkeringslasten en rijksbijdrage	PM	PM	PM	PM
20	T 6.71	Afbouw Wet sociale werkvoorziening (social firm)	-	403	-	-
21	T 6.71	Ggz problematiek in de wijk (budgetneutraal)	-	-	-	-
22	T 7.1	Wmo - volumegroei	PM	PM	PM	PM
23	T 7.4	Actualisatie bijdrage GR GGD	-78	-78	-78	-78
24	T 8.1	Actualisatie bijdrage GR OFGV	PM	PM	PM	PM
25	T 8.1	Beleidsmatige ondersteuning Omgevingswet	-70	-	-	-
26	T 8.1	Plan software - Omgevingswet	-50	-50	-35	-35
27	T 8.1	Omgevingswet	PM	PM	PM	PM
28	T 8.3	Leges irt omgevingswet en Wet kwaliteitsborging	PM	PM	PM	PM
A. Financieel effect onontkoombaar / actualisaties			-2.216	-1.522	-1.133	-1.043

Bijstelling	Taakveld	B. Lonen en prijzen	Meerjarenraming 2021 - 2024			
			2021	2022	2023	2024
29	T 0.7	Nominale compensatie algemene uitkering gemeentefonds	2.111	2.111	2.111	2.111
30	T 0.62	Actualisatie ozb inkomsten - indexatie en areaal	1.031	1.031	1.031	1.031
31	T 0.8	Compensatie inflatie - gedecentraliseerde taken sociaal domein (tranche 2021)	-1.073	-1.073	-1.073	-1.073
32	T 0.8	Compensatie inflatie - gesubsidieerde instellingen (tranche 2021)	-488	-488	-488	-488
33	T 0.8	Gedeeltelijke compensatie inflatie - materiële budgetten (tranche 2021)	-537	-537	-537	-537
34	T 0.8	Compensatie stijging CAO lonen en sociale lasten (tranche 2021)	-1.700	-1.700	-1.700	-1.700
B. Financieel effect lonen en prijzen			-656	-656	-656	-656

		Meerjarenraming 2021 - 2024				
		2021	2022	2023	2024	
C. Gemeentefonds						
Batenkant begroting - generieke mutaties gemeentefonds						
	Effect meircirculaire 2020	PM	PM	PM	PM	
Batenkant begroting - taakgerelateerde mutaties						
	Onderwerp X	PM	PM	PM	PM	
	Onderwerp Y	PM	PM	PM	PM	
	Onderwerp Z	PM	PM	PM	PM	
Lastenkant begroting - doorvertalen taakgerelateerde mutaties						
	Onderwerp X	PM	PM	PM	PM	
	Onderwerp Y	PM	PM	PM	PM	
	Onderwerp Z	PM	PM	PM	PM	
35	T 0.7	C. Financieel effect gemeentefonds	PM	PM	PM	PM

Bijstelling

Taakveld

Recapitulatie	Meerjarenraming 2021 - 2024			
	2021	2022	2023	2024
Beginstand meerjarenraming 2021 - 2024	292	262	21	198
A. Financieel effect onontkoombaar / actualisaties	-2.216	-1.522	-1.133	-1.043
B. Financieel effect lonen en prijzen	-656	-656	-656	-656
C. Financieel effect gemeentefonds	PM	PM	PM	PM
Subtotaal effect op beginstand	-2.872	-2.178	-1.789	-1.699
Eindstand kadernota 2021 - 2024	-2.580	-1.916	-1.768	-1.501

3.1 Onontkoombaar / actualisaties

1	Bijstelling	T 0.1	Bedragen x € 1.000			
			2021	2022	2023	2024
	Actualisatie budget griffie		-41	-41	-41	-41

Dit jaar zal de accountant opnieuw aanbesteed moeten worden. Gezien de kosten in het verleden, die hoger zijn uitgevallen dan begroot, jaarlijkse indexering en meerwerk in verband met implementatie van gewijzigde wet- en regelgeving zal er een aanvullend budget benodigd zijn. Op basis van de huidige inzichten komt dit neer op een bedrag van afgerond €41.000.

Voorgesteld besluit:

1. Op basis van bovenstaand voorstel 'Actualisatie budget griffie' de begroting 2021 en de meerjarenraming met ingang van 2022 bij te stellen met -€41.000.

2	Bijstelling	T 0.1	Bedragen x € 1.000			
			2021	2022	2023	2024
	Invoering vergoeding fractieassistenten		-43	-43	-43	-43

De raad heeft een motie aangenomen waarin staat dat de fractieassistenten per 1 januari 2021 een vergoeding voor ondersteuning gaan ontvangen. De begroting dient hier op aangepast te worden. De vergoeding is €104,31 per maand per fractie assistent. Afgezet tegen het huidige aantal fracties met 2 assistenten per fractie komt dit neer op een totaalbedrag van afgerond €43.000.

Voorgesteld besluit:

2. Op basis van bovenstaand voorstel 'Invoering vergoeding fractieassistenten' de begroting 2021 en de meerjarenraming met ingang van 2022 bij te stellen met -€43.000.

3	Bijstelling	T 0.11	Bedragen x € 1.000			
			2021	2022	2023	2024
	Terugdraaien begrote storting algemene reserve		-	-	750	750

In de programmabegroting 2020 – 2023 heeft de raad besloten om in 2020, 2021 en 2022 in totaal €7.000.000 vrij te laten vallen vanuit het weerstandsvermogen ten gunste van het begrotingssaldo in die jaren. Tegelijkertijd is besloten om de algemene reserve met ingang van 2023 weer aan te zuiveren met een jaarlijkse storting ter grootte van €750.000. Destijds is ook aangegeven dat de raad nog kaders vast zou stellen omtrent risicomanagement en weerstandsvermogen.

Op 3 december 2019 heeft de raad deze kaders vastgesteld, waaronder een norm voor het weerstandsvermogen. De door de raad vastgestelde norm voor het weerstandsvermogen is 1,5 (= de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit). Als ondergrens geldt een norm van 1,2 en als bovengrens geldt een norm van 1,8. In het jaarverslag 2019 wordt in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing inzicht geboden in de huidige stand van zaken. De hoogte van de algemene reserve bedraagt €47.012.000. Dit bedrag zal als gevolg van de bestemming van het nadelige jaarrekeningresultaat over 2019 en de reeds begrote onttrekkingen in 2020, 2021 en 2022 nog verder afnemen. Onder aan de streep resteert er dan nog een onbeklemd deel van de algemene reserve ter grootte van afgerond €40.000.000. Dit is de *beschikbare* weerstandscapaciteit.

De *benodigde* weerstandscapaciteit komt uit op zo'n €20.237.000 en is berekend op basis van de geïnventariseerde risico's (bedragen behorende bij de risico's maal de kans dat de risico's zich voordoen). De verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit schommelt daarmee ergens tussen de 1,9 en 2,0 (net iets meer dan de bovengrens die de raad heeft voor het weerstandsvermogen heeft vastgesteld). Het weerstandsvermogen komt bij de huidige inzichten in de aankomende jaren niet onder de norm, wat maakt dat het aanzuiveren van de algemene reserve met ingang van 2023 niet noodzakelijk is.

Voorgesteld besluit:

3. Op basis van bovenstaand voorstel 'Terugdraaien begrote storting algemene reserve' de meerjarenraming met ingang van 2023 bij te stellen met €750.000.

4	Bijstelling	T 0.3	Bedragen x € 1.000			
			2021	2022	2023	2024
	Actualisatie groot onderhoud gebouwen		-119	-119	-119	-119

De meerjarenbegroting groot onderhoud gemeentelijke gebouwen wordt periodiek geactualiseerd. In 2020 is dit uitgevoerd en is er voor de aankomende 40 jaar een doorrekening gemaakt voor het groot onderhoud van alle gemeentelijke gebouwen, inclusief de parkeergarages. Uitgangspunten hierbij is de volgens de raad in 2012 vastgestelde methodiek, waarbij instandhouding het uitgangspunt is. Egalisatie van de fluctuerende onderhoudskosten vindt plaats via een voorziening.

In de recent uitgevoerde actualisatie is rekening gehouden met het groot onderhoud van de in de afgelopen jaren gerealiseerde gebouwen, prijsstijgingen in de markt en de huurinkomsten ter grootte van €512.000 per jaar, die ontvangen worden vanuit de gebruikers (als een vergoeding voor het uit te voeren groot onderhoud).

Er zijn een drietal scenario's doorgerekend van waaruit een keuze gemaakt dient te worden. In dit voorstel wordt uitgegaan van een structurele storting in de voorziening ter grootte van €631.000 per jaar in de aankomende 20 jaar. Hiermee kan het onderhoud in de aankomende 20 jaar worden uitgevoerd, zonder dat de voorziening in die periode negatief wordt (wettelijke verslagleggingsregels verbieden een negatieve voorziening).

Het is een mogelijkheid een voorziening aan te houden die toereikend is voor het onderhoud over een kortere of langere periode, bijvoorbeeld 10 jaar of 40 jaar. Voor de volledigheid zijn de drie varianten hieronder van een gekwantificeerde onderbouwing voorzien.

Variante 1 - toereikende voorziening voor de aankomende 10 jaar

Dit vereist een aanvullende jaarlijkse storting ter grootte van €35.000 (bovenop de €512.000 die verkregen wordt vanuit de opbrengsten uit verhuur). Na deze 10 jaar zal er jaarlijks een hoger bedrag moeten worden toegevoegd aan de voorziening, omdat er in die jaren relatief veel groot onderhoud noodzakelijk zal zijn.

Variante 2 - toereikende voorziening voor de aankomende 20 jaar (voorgestelde variant)

Dit vereist een aanvullende jaarlijkse storting ter grootte van €119.000 (bovenop de €512.000 die verkregen wordt vanuit de opbrengsten uit verhuur). Na deze 20 jaar zal er jaarlijks een hoger bedrag moeten worden toegevoegd aan de voorziening, voor het groot onderhoud in 2040 en verder.

Variante 3 - toereikende voorziening voor de aankomende 40 jaar

Dit vereist een aanvullende jaarlijkse storting ter grootte van €312.000 (bovenop de €512.000 die verkregen wordt vanuit de opbrengsten uit verhuur). In deze variant is de jaarlijkse storting afgestemd op de bekostiging van het groot onderhoud in de aankomende 40 jaar.

Door te kiezen voor variant 2 worden de fluctuerende onderhoudskosten in de aankomende 20 jaar geëgaliseerd via de voorziening. In de toekomst wordt de meerjarenbegroting nog meerdere malen geactualiseerd. Op basis van voortschrijdend inzicht en de financiële situatie op dat moment kan deze afweging dan opnieuw gemaakt worden.

Voorgesteld besluit:

4. Op basis van variant 2 uit bovenstaand voorstel 'Actualisatie groot onderhoud gebouwen' de begroting 2021 en de meerjarenraming met ingang van 2022 bij te stellen met -€119.000.

5	Bijstelling	T 0.4	Bedragen x € 1.000			
			2021	2022	2023	2024
	Actualisatie kosten huisadvocaat		-94	-94	-94	-94

Dit jaar gaat er een nieuwe aanbesteding plaatsvinden voor de uitbesteding van juridische werkzaamheden. Het gaat om specifieke noodzakelijke expertise die niet intern bij de juridische afdeling ingevuld kan worden. Al enkele jaren blijkt dat er een toename is in de stijging van dergelijke kosten en het is de verwachting dat het huidige beschikbare budget niet toereikend zal zijn. De gemiddelde nadelige afwijking is in de laatste drie jaar uitgekomen op €94.000. In de afgelopen jaren hebben er diverse ontwikkelingen plaatsgevonden binnen het juridisch landschap. Zo is het Europese recht nog meer op de voorgrond gekomen en zijn / worden er veel wetswijzigingen en nieuwe wetten ingevoerd met een grote

impact op de werkzaamheden van de gemeente (voorbeelden zijn de WNRA en de Omgevingswet). Ook de ontwikkeling van de stad zelf zorgt voor extra werkzaamheden op dit vlak (voorbeelden zijn Lelystad Airport, Flevokust haven en de Jeugdhulp).

Voorgesteld besluit:

5. Op basis van bovenstaand voorstel 'Actualisatie kosten huisadvocaat' de begroting 2021 en de meerjarenraming met ingang van 2022 bij te stellen met -€94.000.

6	Bijstelling	T 0.4	Bedragen x € 1.000			
			2021	2022	2023	2024
	Actualisatie meerjarenonderhoudsplan huisvesting en facilitair		-	-	-	-

Voor alle huisvestings- en facilitaire zaken is een meerjarenonderhouds- en investeringsplan opgesteld. Hierin zijn de kosten voor dagelijks en groot onderhoud in beeld gebracht en wordt inzichtelijk gemaakt dat bepaalde bedrijfsmiddelen en gebouwinrichting vernieuwd dient te worden. Het gaat om het vervangen van keukenapparatuur, keukeninventaris, restaurantmeubilair, vloerbedekking en het aanpassen en vervangen van balies en bureaus op de begane grond.

Als uitgangspunt geldt hierbij dat er wordt afgeschreven op basis van vastgestelde bedrijfseconomische afschrijvingstermijnen. Indien blijkt dat de activa nog langer mee kunnen vindt vervanging uiteraard later plaats. De hierboven genoemde investeringen zijn nodig om de beschikbaarheid van apparatuur en de kwaliteit van de gebouwinrichting te kunnen blijven waarborgen. Voorgesteld wordt om in 2021 een krediet ter grootte van €530.000 beschikbaar te stellen en in 2022 een krediet van €140.000. De hieruit voortvloeiende kapitaallasten worden van dekking voorzien binnen de bestaande budgetten, wat maakt dat het geheel een budget neutrale uitwerking heeft.

Voorgesteld besluit:

6. Op basis van bovenstaand voorstel 'Actualisatie meerjarenonderhoudsplan huisvesting en facilitair' een krediet beschikbaar te stellen ter grootte van €530.000 in 2021 en €140.000 in 2022 en de hieruit voortvloeiende kapitaallasten binnen de bestaande begroting van dekking te voorzien.

7	Bijstelling	T 0.4	Bedragen x € 1.000			
			2021	2022	2023	2024
	Actualisatie vervangingsinvestering ICT 2021-2024		35	-136	-96	-94

Voor alle ICT gerelateerde zaken bestaat er een meerjaren investeringsplan, dat jaarlijks wordt geactualiseerd. Als uitgangspunt geldt hierbij dat er wordt afgeschreven op basis van vastgestelde bedrijfseconomische afschrijvingstermijnen. Indien blijkt dat de activa nog langer mee kunnen vindt vervanging uiteraard later plaats. Het betreft investeringen in ICT bedrijfsmiddelen die noodzakelijk zijn om de beschikbaarheid van informatiesystemen plaats- en tijd onafhankelijk te kunnen blijven waarborgen. Dit op de diverse servers, werkplekken en mobiele platformen die ondersteund worden.

Naar aanleiding van indexatie van tarieven en een marktconsultatie blijken vastgestelde investeringen op termijn niet meer toereikend voor de benodigde vervangingsinvestering. De beschikbare kredieten dienen te worden geactualiseerd. Het niet vervangen van onderdelen van de ICT-infrastructuur (servers, opslagcapaciteit, werkplekken, mobiele devices–laptops, telefoons en applicaties) zal onherroepelijk leiden tot uitval, verstoring, performance verlies en niet kunnen actualiseren van systemen.

In 2020 is er per saldo €171.000 minder krediet benodigd; in 2021 is er per saldo €806.000 meer krediet benodigd; in 2022 is er per saldo €213.000 minder krediet benodigd; in 2023 is er per saldo €25.000 minder krediet en in 2024 is er per saldo €7.000 minder krediet benodigd. Dit zijn geen 'extra' investeringen, maar vormen slechts een actualisatie van de reeds geplande vervangingsinvesteringen (geen upgrades maar gelijkwaardige vervanging van het bestaande). Dit voorstel bevat de daaruit voortvloeiende effecten op de kapitaallasten.

Voorgesteld besluit:

7. Op basis van bovenstaand voorstel 'Actualisatie vervangingsinvesteringen ICT 2021 - 2024' de begroting 2021 en de meerjarenraming 2022 – 2024 bij te stellen met de volgende bedragen: €35.000 in 2021, -€136.000 in 2022, -€96.000 in 2023 en -€94.000 met ingang van 2024.

8	Bijstelling	T 0.4	Bedragen x € 1.000			
			2021	2022	2023	2024
	Huisvesting Wigstraat (budgetneutraal)		-	-	-	-

De huisvesting van de Wigstraat moet worden aangepast om te kunnen voldoen aan geldende wet en regelgeving. Tevens is op basis van een huisvestingsonderzoek gebleken dat de huidige inrichting niet langer passend is bij de werkzaamheden die in het gebouw plaatsvinden. Het gebouw moet worden geoptimaliseerd en verduurzaamd, zodat het weer geheel voldoet aan de eisen van deze tijd. Er is een gedeeltelijke verbouwing noodzakelijk, waarbij onder andere het sanitair en de kleedkamers worden aangepast. Ook dient er een eigentijdse kantoorinrichting te worden gerealiseerd in overeenstemming met de organisatieprincipes, wat ook een verbeterde toegangs- en ruimtebeveiliging betekent (24/7). Daarnaast zijn er aanpassingen aan het gebouw noodzakelijk in het kader van duurzaamheid en energiebesparing.

Als uitgangspunt geldt hierbij dat er wordt afgeschreven op basis van vastgestelde bedrijfseconomische afschrijvingstermijnen. Indien blijkt dat de activa nog langer mee kunnen vindt vervanging uiteraard later plaats. De investeringen in deze bedrijfsmiddelen en gebouwinrichting zijn nodig om de beschikbaarheid van apparatuur en de kwaliteit van de gebouwinrichting te kunnen blijven waarborgen. Voorgesteld wordt om in 2021 een krediet ter grootte van €300.000 beschikbaar te stellen. De hieruit voortvloeiende kapitaallasten worden van dekking voorzien binnen de bestaande budgetten, wat maakt dat het geheel een budget neutrale uitwerking heeft.

Voorgesteld besluit:

8. Op basis van bovenstaand voorstel 'Huisvesting Wigstraat (budgetneutraal)' een krediet beschikbaar te stellen ter grootte van €300.000 in 2021 en de hieruit voortvloeiende kapitaallasten binnen de bestaande begroting van dekking te voorzien.

9	Bijstelling	T 0.4	Bedragen x € 1.000			
			2021	2022	2023	2024
	Actualisatie verzekeringen		-386	-386	-386	-386

De gemeentelijke brandverzekering is onverwacht opgezegd per 01-01-2020. Om te voorkomen dat de gemeentelijke gebouwen onverzekerd zouden zijn is een Europese aanbesteding opgestart. Op basis van het advies van de verzekeringsmakelaar is er gekozen om het voor 3 jaar op de markt te zetten. Het betreft een complexe aanbesteding, waarbij geldt dat een kortere termijn naar verwachting geen partijen zou hebben opgeleverd. De premie gaat in de jaren 2020, 2021 en 2022 met €386.000 omhoog. Voor de jaren na 2022 wordt dit jaar een traject doorlopen om tot beleidmatige afwegingen te komen, vooruitlopend op de volgende aanbesteding. Het ligt niet op voorhand in de lijn der verwachting dat deze aanbesteding significant gunstiger uit zal pakken, wat maakt dat deze bijstelling structureel van karakter is.

Voorgesteld besluit:

9. Op basis van bovenstaand voorstel 'Actualisatie verzekeringen' de begroting 2021 en de meerjarenraming met ingang van 2022 bij te stellen met -€386.000.

10	Bijstelling	T 0.4	Bedragen x € 1.000			
			2021	2022	2023	2024
	Wettelijke verplichting Informatie Beveiliging (BIO)		-40	-40	-40	-40

Vanuit de 'Baseline Informatiebeveiliging Overheid' is de gemeente per 1 januari 2020 verplicht om jaarlijks voor medewerkers (in en extern) een bewustwordingscampagne uit te voeren en het resultaat van de campagne te toetsen. Uit het 'dreigingsbeeld 2019-2020' van de Informatiebeveiligingsdienst komt naar voren dat 'bewuste medewerkers' de beste beveiligingsmaatregel is. Daarom worden gemeenten geadviseerd om de 'menselijke schakel' te verbeteren, door medewerkers bewustwording en training aan te bieden. Hiermee wordt het bewustzijn verhoogd, waarmee de risico's worden verkleind. Denk hier aan de situatie met Malware bij Universiteit Maastricht; medewerkers moeten blijvend attent en alert gehouden worden om dit soort situaties te voorkomen.

Penetratietesten zijn controles door zogeheten 'whitehat hackers' van gerenommeerde Nederlandse organisaties. Deze whitehat hackers worden ingehuurd om op een verantwoorde wijze, aangewezen systemen (van de gemeente of van leveranciers) af te tasten op kwetsbaarheden of veiligheidsgebreken. Het uitvoeren van de penetratietesten levert een rapport van bevindingen op waarna de kwetsbaarheden gedicht kunnen worden. Hiermee wordt het risico op misbruik van de kwetsbaarheden lager. Voor beide aspecten dient de gemeente middels audits jaarlijks bewijs te overleggen (BIO / ENSIA). Totale kosten bedragen €40.000 per jaar.

Voorgesteld besluit:

10. Op basis van bovenstaand voorstel 'Wettelijke verplichting Informatie Beveiliging (BIO)' de begroting 2021 en de meerjarenraming met ingang van 2022 bij te stellen met -€40.000.

11 Bijstelling	T 0.5	Bedragen x € 1.000			
		2021	2022	2023	2024
Actualisatie dividendopbrengsten deelnemingen		-280	-280	-220	-220

Dividenduitkeringen van deelnemingen zijn afhankelijk van de bedrijfsresultaten van het voorgaande jaar en het door de aandeelhouders vastgestelde financiële beleid. De hoogte van het dividend kent daarmee een bepaalde mate van onvoorspelbaarheid. Voor Vitens geldt dat zij jaarlijks bij de aandeelhoudersvergadering in november een doorrekening maken van de resultaten en de verwachte dividenduitkering. Voor wat betreft Alliander geldt dat er geen meerjarenbegroting wordt opgesteld, maar dat er slechts een prognose wordt gemaakt door het Nuval (dit is het samenwerkingsverband van kleine aandeelhouders van Vitens en Alliander). Bij beide deelnemingen laten de prognoses zien dat de toekomstige uitkering van dividend naar verwachting neerwaarts zal moeten worden bijgesteld. Hier liggen een aantal ontwikkelingen aan ten grondslag.

Als eerste geldt dat de maximale winst die beide deelnemingen mogen maken wordt gereguleerd op basis van de zogenaamde WACC-norm. Deze norm, opgelegd door de toezichthouder, wordt mede afgeleid van de rente op de kapitaalmarkt. Nu die historisch laag is, is daarmee ook de WACC-norm laag. Vitens heeft een forse investeringsopgave, onder meer omdat de toekomst van de drinkwatervoorziening onder druk staat als gevolg van droogte, maar ook toegenomen vraag naar water door de goede economische omstandigheden. Bij Alliander speelt dat TenneT in 2020 en 2021 de tarieven verhoogt, deze kunnen door Alliander als gevolg van de regulering pas in 2022 worden doorberekend in de energierekening. Dit heeft een negatief effect op het resultaat van 2020 en 2021 (en daarmee op het dividend van 2021 en 2022). Op de langere termijn geldt dat de investeringen die nodig zijn voor de energietransitie een nadelig gevolg hebben voor de winsten en daarmee het dividend.

Voor Vitens wordt verwacht dat de komende jaren géén ruimte is voor dividenduitkeringen. In de gemeentelijke meerjarenraming werd nog uitgegaan van €200.000 aan inkomsten per jaar. Dat er geen dividend wordt uitgekeerd komt niet alleen doordat het bedrijfsresultaat lager is dan voorgaande jaren, maar ook omdat de winst toegevoegd moet worden aan het eigen vermogen. Dit laatste is noodzakelijk omdat anders de solvabiliteit onder de door de aandeelhouders vastgestelde norm komt.

Het dividend voor Alliander wordt door het Nuval op basis van de huidige informatie, voor de komende 2 jaren geschat op €0,48 per aandeel en voor de jaren daarna €0,55 per aandeel. In de gemeentelijke meerjarenraming werd nog uitgegaan van €500.000 aan inkomsten per jaar. De inschatting hierboven houdt in dat de inkomsten naar verwachting uitkomen op €420.000 in 2021 en 2022 (neerwaartse bijstelling van €80.000 per jaar) en circa €480.000 voor de jaren daarna (neerwaartse bijstelling van €20.000 per jaar).

Voorgesteld besluit:

11. Op basis van bovenstaand voorstel 'Actualisatie dividendopbrengsten deelnemingen' de begroting 2021 en de meerjarenraming 2022 - 2024 bij te stellen met de volgende bedragen: -€280.000 in 2021, -€280.000 in 2022 en -€220.000 met ingang van 2023.

12	Bijstelling	T 0.5	Bedragen x € 1.000			
			2021	2022	2023	2024
	Actualisatie rentepercentage bouwgrond in exploitatie (BIE)		-450	-424	-386	-291

Het interne rentepercentage dat gehanteerd wordt bij de rentetoerekening aan de bouwgronden in exploitatie (BIE) is momenteel vastgesteld op 2%. Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft voor hoe dit percentage berekend moet worden. Factoren die een rol spelen in de berekening zijn onder andere de verhouding vreemd vermogen ten opzichte van het totaal vermogen en het gemiddelde rentepercentage van de gemeentelijke leningenportefeuille. Op basis van de huidige inzichten dient het rentepercentage te worden bijgesteld naar 1,50%. Tegelijkertijd is de boekwaarde van de BIE afgenomen, wat maakt dat de rentetoerekening plaatsvindt over lager bedragen. Per saldo leiden beide effecten tot een neerwaartse bijstelling van het begrotingssaldo.

Voorgesteld besluit:

12. Op basis van bovenstaand voorstel 'Actualisatie rentepercentage bouwgrond in exploitatie (BIE)' de begroting 2021 en de meerjarenraming 2022 – 2024 bij te stellen met de volgende bedragen: -€450.000 in 2021, -€424.000 in 2022, -€386.000 in 2023 en -€291.000 met ingang van 2024.

13	Bijstelling	T 1.1	Bedragen x € 1.000			
			2021	2022	2023	2024
	Actualisatie bijdrage GR Veiligheidsregio		-189	-189	-57	-94

De conceptbegroting van de Veiligheidsregio 2021 komt uit op een totale omvang van circa €30,4 miljoen. Naast bijstellingen voor loon- en prijs ontwikkelingen wordt er in de conceptbegroting ook rekening gehouden met de doorontwikkeling, wijzigingen in het beheer van de Meldkamer en inhaaleffecten van de hogere CAO in 2019. Er wordt daarnaast rekening gehouden met de overeengekomen onttrekkingen van de reserves, conform het ingroeipad van de doorontwikkeling en de wijziging van de kostenverdeling.

Voorgesteld besluit:

13. Op basis van bovenstaand voorstel 'Actualisatie bijdrage GR Veiligheidsregio' de begroting 2021 en de meerjarenraming 2022 – 2024 bij te stellen met de volgende bedragen: -€189.000 in 2021, -€189.000 in 2022, -€57.000 in 2023 en -€94.000 met ingang van 2024.

14	Bijstelling	T 2.1	Bedragen x € 1.000			
			2021	2022	2023	2024
	Actualisatie onkruidbestrijding verhardingen en machinaal reinigen		-200	-200	-200	-200

Sinds 2015 is het verboden om chemische bestrijdingsmiddelen toe te passen bij onkruidbestrijding op verhardingen. Na dit besluit is er door de gemeente voor deze activiteiten een bestek opgesteld (2016 - 2020) waarbij de aannemer de mogelijkheid werd geboden om zelf te bepalen op welke wijze hij invulling zou geven aan de beeldkwaliteitsambities van de gemeente Lelystad. Dit om zoveel mogelijk gebruik te kunnen maken van innovatieve ontwikkelingen op dit terrein. Op grond van de voorcalculatie was de verwachting dat de overgang van chemische- naar mechanische onkruidbestrijding een kostenverhogend effect zou hebben van circa €500.000. Bij aanbesteding viel dit veel lager uit en zijn de extra kosten opgevangen binnen de beschikbare budgetten.

De afgelopen jaren is gebleken dat de innovatieve ontwikkelingen op dit terrein ver achterblijven bij de verwachtingen en dat het de aannemer niet lukt, gedurende een groot deel van het jaar, om aan zijn prestatieverplichting te voldoen. Ter voorbereiding van een nieuwe aanbesteding is nagegaan wat het huidige kostenniveau is om het huidige kwaliteitsniveau te kunnen bereiken. Daarbij is, op basis van nacalculatie, gebleken dat een verhoging nodig is van het budget met €200.000. In 2020 loopt het huidige bestek af en zal dit werk opnieuw, nu als onderdeel van integrale wijkbestekken op de markt worden gezet. Dan zal blijken of de budgetverhoging met €200.000 per jaar voldoende zal zijn om tenminste het huidige kwaliteitsniveau te kunnen realiseren.

Voorgesteld besluit:

14. Op basis van bovenstaand voorstel 'Actualisatie onkruidbestrijding verharding en machinaal reinigen' de begroting 2021 en de meerjarenraming met ingang van 2022 bij te stellen met -€200.000.

15	Bijstelling	T 2.2	Bedragen x € 1.000			
			2021	2022	2023	2024
	Laadpalen elektrisch rijden		-10	-15	-20	-25

De MRA-elektrisch heeft namens de provincies Noord-Holland en Flevoland en de inliggende gemeenten de plaatsing van 10.000 laadpalen aanbesteed. Deze zullen de komende jaren geplaatst worden op locaties waar er behoefte aan laadpalen is. Dit gaat op aanvraag van bewoners en bedrijven: de verdeling binnen de regio is op volgorde van aanvragen.

Per laadpaal is een bijdrage van 250 euro nodig (los van eventuele aanpassingen of aanleg van de parkeerplaats). De provincie heeft een bijdrage beschikbaar voor een beperkt aantal laadpalen in de provincie. Hierbij geldt geen vaste verdeling over de zes gemeenten maar op = op. De gemeentelijke bijdrage gaat naar verwachting de komende jaren stijgen door de snelle toename van het aantal laadpalen door de ambities met betrekking tot het aantal elektrische auto's (in 2020 zijn er in Nederland naar verwachting 225.000 elektrische auto's; dit aantal vertienvoudigt tot 2030).

Voorgesteld besluit:

15. Op basis van bovenstaand voorstel 'Laadpalen elektrisch rijden' de begroting 2021 en de meerjarenraming 2022 – 2024 bij te stellen met de volgende bedragen: -€10.000 in 2021, -€15.000 in 2022, -€20.000 in 2023 en -€25.000 met ingang van 2024.

16	Bijstelling	T 3.1	Bedragen x € 1.000			
			2021	2022	2023	2024
	ABC locatie		-18	-18	-17	-17

Op dit moment wordt er een uitwerking opgesteld voor de herontwikkeling van de ABC locatie. Een deel van de kosten zal terechtkomen in de grondexploitatie Parkwijk en een ander deel van de kosten zal gedekt worden uit het reguliere budget voor groot onderhoud. Het gedeelte van de investering dat betrekking heeft op de aanvullende maatregelen in de openbare ruimte zal geactiveerd moeten worden, waarbij de kapitaallasten gedekt moeten worden binnen de begroting (op dit moment is de inschatting dat het gaat om een investeringskrediet van €500.000, wat zich vertaalt in een kapitaallast van ongeveer €17.000 per jaar, over een afschrijvingsperiode van 40 jaar).

Voorgesteld besluit:

16. Op basis van bovenstaand voorstel 'ABC locatie' een krediet van €500.000 ter beschikking te stellen en op basis daarvan de begroting 2021 en meerjarenraming 2022 – 2024 bij te stellen met de volgende bedragen: -€18.000 in 2021, -€18.000 in 2022 en -€17.000 met ingang van 2023.

17	Bijstelling	T 4.2	Bedragen x € 1.000			
			2021	2022	2023	2024
	Actualisatie IHP		-113	263	-16	-16

Met het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) wordt concrete uitwerking gegeven aan de wettelijke zorgplicht van de gemeente om te voorzien in 'voldoende en adequate' huisvesting voor het primair, speciaal en voortgezet onderwijs in de stad. De huisvestingsvoorzieningen die nodig of gewenst zijn voor het onderwijs worden in dit plan aangegeven, getoetst aan de vastgestelde kaders en voorzien van een (globale) planning, zowel als het gaat om de uitvoering, als voor wat betreft de er mee gepaard gaande financiële consequenties. Het IHP wordt, in overleg met de onderwijspartners, jaarlijks geactualiseerd op basis van leerlingenprognoses, verschuivingen in huisvestingsbehoefte en andere gewijzigde omstandigheden.

De nu voorgestelde bijstelling vloeit voort uit het IHP Jaarprogramma 2020-2021. Dit jaarprogramma omvat de actualisering van de geplande voorzieningen voor de korte termijn, uitgesplitst in exploitatielasten enerzijds en investeringen met bijbehorende kapitaallasten anderzijds.

De bijstelling van de exploitatielasten betreft in hoofdzaak de kosten van het busvervoer bewegingsonderwijs, nodig als gevolg van de sloop van twee gymzalen in Havendiep. Deze gymzalen worden gesloopt om plaats te maken voor twee nieuwe gebouwen voor het basisonderwijs in De Tjalk en De Botter, zoals vorig jaar besloten met de vaststelling van het IHP meerjarenperspectief. In de periode vanaf de sloop tot aan de realisatie van nieuwe capaciteit bewegingsonderwijs in deze wijk, moeten de

leerlingen van basisscholen De Tjalk en De Schakel worden vervoerd naar gymzalen elders in de stad. Deze voorziening hangt samen met de genoemde zorgplicht van de gemeente om te voorzien in voldoende onderwijshuisvestingscapaciteit.

De bijstelling van de kapitaallasten levert voor 2022 eenmalig een voordeel op als gevolg van een verwachte latere oplevering van de nieuwe gebouwen voor basisscholen De Tjalk en De Schakel in Havendiep. Een (naar verhouding) beperkte negatieve bijstelling voor de jaren daarna vloeit voort uit het voorstel om in pandige aanpassingen uit te voeren in de (in eigendom van de gemeente zijnde) gebouwen van de basisscholen De Brink en De 3sprong. Dit betreft een wenselijk voorstel, dat het mogelijk maakt voor beide scholen de overstap te maken naar “unitonderwijs”: een onderwijsvorm waarbij zowel klassikaal als groep overstijgend gewerkt kan worden. Naast onderwijsinhoudelijke meerwaarde heeft deze vorm van onderwijs een belangrijk organisatorisch voordeel: Ze biedt namelijk de mogelijkheid om ook te kunnen werken met grotere groepen per leerkracht, ondersteund door onderwijsassistenten. Hierdoor kunnen de scholen flexibeler omgaan met het lerarentekort en tijdelijke uitval van docenten. De beide besturen van de scholen hebben aangegeven te willen bijdragen in de kosten, waarmee de totale investering voor de gemeente €191.250 bedraagt met een gemiddelde kapitaallast van ca. € 14.000 per jaar vanaf 2022. Een gedetailleerde toelichting op dit voorstel is opgenomen in het concept IHP Jaarprogramma 2020-2021.

Voorgesteld besluit:

17. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Actualisatie IHP’ de begroting 2021 en de meerjarenraming met ingang van 2022 – 2024 bij te stellen met de volgende bedragen: -€113.000 in 2021, €263.000 in 2022 en -€16.000 met ingang van 2023.

18	Bijstelling	T 5.3	Bedragen x € 1.000			
			2021	2022	2023	2024
	Incidentele aanvullende ondersteuning theaterfunctie Agora		-70	-75	-35	-

Omdat de komst van een commerciële bioscoop in het centrum kan resulteren in een nadelig effect op de exploitatie van het theater, heeft het college in de programmabegroting 2017 aangegeven in dat geval met een voorstel te komen voor tijdelijke compensatie. Nu voldoende zekerheid is over de komst van een commerciële bioscoop in het Theaterkwartier vanaf de tweede helft van 2021, heeft de stichting Agora het nadelige effect van het wegvallen van de bioscoopfunctie berekend. Het netto nadelig effect op de exploitatie bedraagt circa €150.000 per jaar. Tevens worden nog extra incidentele kosten voorzien, zoals transitievergoedingen (€60.000) en diverse organisatorische kosten tijdens de bouwperiode van de bioscoop pal naast het theater. In de afweging voor de bijstelling is rekening gehouden met twee aspecten:

- a. het wegvallen van de bioscoopfunctie als ondernemersrisico van de stichting Agora;
- b. de continuïteit van het theater als culturele voorziening voor de stad.

Op grond van deze afweging wordt voorgesteld om voor een periode van drie jaar (€40.000 in 2021, €75.000 in 2022 en €35.000 in 2023) middelen te reserveren voor een aanvullende incidentele bijdrage op de subsidie ten behoeve van de culturele functie van het theater. Op deze wijze wordt het nadelige effect van het wegvallen van de bioscoopfunctie op de exploitatie van het theater deels opgevangen. De stichting Agora houdt daarmee een eigen verantwoordelijkheid om als (cultureel) ondernemer zelf naar mogelijkheden te zoeken om het wegvallen van de bioscoopfunctie te compenseren.

Bij de verdeling over de jaren is rekening gehouden dat de nieuwe bioscoop pas in de tweede helft van 2021 met de filmvertoningen start. Aanvullend wordt voor 2021 een bedrag van maximaal €30,000 gereserveerd voor een garantiebijdrage voor de stichting ten behoeve eenmalige organisatorische kosten, zoals transitievergoedingen. Indien door bijvoorbeeld herplaatsing van personeel bij de nieuwe bioscoop de uiteindelijke transitievergoeding lager blijkt, wordt deze eenmalige subsidie evenredig lager vastgesteld.

Voorgesteld besluit:

18. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Incidentele aanvullende ondersteuning theaterfunctie Agora’ de begroting 2021 en de meerjarenraming 2022 - 2023 bij te stellen met de volgende bedragen: -€70.000 in 2021, -€75.000 in 2022 en -€35.000 in 2023.

19	Bijstelling	T 6.4	Bedragen x € 1.000			
			2021	2022	2023	2024
	Actualisatie uitkeringslasten en rijksbijdrage		PM	PM	PM	PM

Bijstandsuitkeringen worden verstrekt aan inwoners die recht hebben op een inkomen in het kader van de Participatiewet en de IOAW, gedurende de periode waarin zij nog niet in staat zijn om (volledig) in eigen onderhoud te voorzien. Door de economische groei is de instroom van klanten gedaald, het klantenaantal is in de tweede helft van 2019 dan ook flink gedaald. Dit leidt tot een lager aantal klanten begin 2020 dan eerder werd voorzien. In de meerjarenbegroting 2020-2023 is uitgegaan van een gemiddelde prijs van €14.669 per klant. (bron: Ministerie SZW) Aanvullend is in de begroting rekening gehouden met een Loonkostensubsidie (LKS) van €633.593. Totaal verwachte uitkeringslast (inclusief Loonkostensubsidie) wordt dan €32.612.013.

Op basis van de huidige inzichten komt het gemiddeld klantenaantal naar verwachting in 2020 uit op 2.100 klanten, die in het kader van de BUIG regeling een uitkering ontvangen. Daarnaast zijn er klanten die een loonkostensubsidie ontvangen (de loonkostenvergoeding vergoedt het verschil tussen loonwaarde en minimumloon). Het is bedoeld voor werknemers die vallen onder de doelgroep van de banenafpraak) De gemiddelde prijs in de voorliggende prognose is reeds gebaseerd op de laatst bekende informatie vanuit het Ministerie van SZW. Totaal verwachte uitkeringslast (inclusief LKS) wordt dan €31.554.900.

De gemeente ontvangt een rijksbijdrage voor het verstrekken van de hierboven genoemde bijstandsuitkeringen, op basis van een objectief verdeelmodel. Deze verdeelsystematiek is in de afgelopen jaren (meerdere) malen op de schop gegaan. Hiermee is in de begroting zo goed als mogelijk rekening gehouden. In de begroting 2020 is de rijksbijdrage geraamd op €32.835.183. Deze raming is gebaseerd op de voorlopige verdeling. In april 2020 wordt de voorlopige definitieve rijksbijdrage bekend gemaakt door het ministerie SZW en begin oktober volgt nogmaals een actualisatie. Vanwege de (landelijke) trend van dalende klantenaantallen, die ook lokaal zichtbaar is, wordt uitgegaan van een neerwaartse bijstelling ter grootte van €750.000. Voorgesteld wordt in opmaat naar de programmabegroting te wachten op nadere informatie vanuit het Rijk.

Voorgesteld besluit:

19. Op basis van bovenstaand voorstel 'Actualisatie uitkeringslasten en rijksbijdrage' de begroting 2021 en de meerjarenraming met ingang van 2022 vooralsnog niet bij te stellen, in afwachting van nadere berichtgeving met betrekking tot de rijksbijdrage.

20	Bijstelling	T 6.71	Bedragen x € 1.000			
			2021	2022	2023	2024
	Afbouw Wet sociale werkvoorziening (social firm)		-	403	-	-

De gemeente geeft uitvoering aan de Wet Sociale Werkvoorziening via de GR IJsselmeergroep waarin ook Noordoostpolder en Urk participeren (de gemeente Zeewolde heeft hun deelname aan de GR IJsselmeergroep in 2019 beëindigd). Na besluitvorming in de drie gemeenteraden van de deelnemende gemeenten is de GR IJsselmeergroep per 01-01-2020 omgezet in een bedrijfsvoeringsorganisatie.

De Wsw wordt de komende jaren afgebouwd en dit gebeurt financieel sneller dan de geprognosticeerde afname van het aantal medewerkers binnen de Wsw. Dit zorgt - naast de jaarlijkse krimpende bijdrage per gerealiseerde arbeidsplaats (uitgedrukt in arbeidsjaren) - op middellange termijn voor financiële uitdagingen. Op verzoek van de raad is er gekeken naar mogelijke oplossingsrichtingen en zijn er scenario's uitgewerkt over het oprichten van een regionale social firm. De besluitvorming hierover is bij de deelnemende gemeenten in 2019 afgerond.

De transitie naar een social firm zal niet direct het financiële effect hebben dat uiteindelijk wordt beoogd. In de programmabegroting 2018-2021 is een zo realistisch mogelijk beeld geschetst van de financiële effecten van de oprichting van een social firm voor Lelystad. De begroting 2018 en de meerjarenraming 2019-2021 is hierop bijgesteld. Bij de Kadernota 2020-2023 werd bekend dat voor de jaren 2019 tot en met 2021 het eigen vermogen van de GR IJsselmeergroep naar verwachting toereikend is om de geprognosticeerde tekorten af te dekken. Voor 2019 kon op dat moment geen bijstelling meer plaatsvinden, maar voor de jaren 2020 en 2021 zijn de extra toegevoegde middelen toen vrijgevallen. Inmiddels is de begroting 2020 van de GR IJsselmeergroep vastgesteld en naar verwachting zal niet per

2022, maar pas per 2023 een extra gemeentelijke bijdrage vanuit de deelnemende gemeenten worden gevraagd. Om deze reden wordt een nadere bijstelling voorgesteld. Voorgesteld wordt de bij de programmabegroting 2018-2021 extra toegevoegde middelen voor het jaar 2022 vrij te laten vallen.

Voorgesteld besluit:

20. Op basis van bovenstaand voorstel 'Afbouw Wet sociale werkvoorziening (social firm)' de meerjarenraming 2022 bij te stellen met €403.000.

21	Bijstelling	T 6.71	Bedragen x € 1.000			
			2021	2022	2023	2024
	Ggz problematiek in de wijk (budgetneutraal)		-	-	-	-

De gemeente Almere geeft namens de Flevolandse gemeenten als centrumgemeente uitvoering aan de regionale Wmo taken. Dit wordt gedaan in afstemming met de gemeenten Lelystad, Noordoostpolder, Urk, Zeewolde en Dronten. Centrumgemeente Almere ontvangt ten behoeve van de hele regio een rijksbijdrage voor de uitvoering van deze taken. De besteding wordt in overleg met de genoemde gemeenten bepaald.

In regionaal verband is vastgesteld dat enkele onderdelen uit de regionale begroting in werkelijkheid behoren tot de lokale Wmo categorie. Om die reden is regionaal besloten deze onderdelen vanaf 2021 af te bouwen uit de regionale begroting. Deze kosten dienen onderdeel te zijn van de lokale begrotingen.

De onderdelen die worden overgeheveld per 2021 betreffen:

- Verslavingspreventie
- Preventieve ambulante woonbegeleiding
- Project '10 voor toekomst'
- Specialistische ambulante hulpverlening door regionale aanbieders
- Begeleid wonen zwerfjongeren.

De huidige verwachting is dat dit voor de gemeente Lelystad jaarlijks tot € 387.000 aan kosten leidt met ingang van 2021. Voorgesteld wordt de nieuwe lokale taken en kosten per 2021 en verder mee te nemen in het Programmaplan Sociaal Domein onderdeel Wmo. Het opschonen van de regionale begroting leidt bij centrumgemeente Almere tot lagere kosten. Wanneer dit leidt tot overschotten op de regionale middelen, worden deze waar mogelijk doorbetaald aan de lokale gemeenten. Voorgesteld wordt deze ontvangsten eveneens te betrekken bij de Programmaplan Sociaal Domein onderdeel Wmo. Deze ontvangsten kunnen daarmee als dekking fungeren voor de extra lokale Wmo taken.

In 2020 wordt er naar verwachting een afrekening over 2019 ontvangen ter grootte van €950.000 (het definitieve bedrag van de afrekening wordt vastgesteld aan de hand van de jaarrekening 2019 van centrumgemeente Almere). Voorgesteld wordt deze middelen door te schuiven naar 2021 en daar integraal via het Programmaplan Sociaal Domein onderdeel Wmo te bepalen op welke wijze deze middelen ingezet worden. Op dat moment kan eveneens de afweging gemaakt worden activiteiten stop te zetten voor zover niet wettelijk verplicht.

Voorgesteld besluit:

21. Op basis van bovenstaand voorstel 'Ggz problematiek in de wijk (budgetneutraal)' de begroting 2021 en de meerjarenraming met ingang van 2022 budgetneutraal bij te stellen.

22	Bijstelling	T 7.1	Bedragen x € 1.000			
			2021	2022	2023	2024
	Wmo - volumegroei		PM	PM	PM	PM

De gemeente is op grond van de Wmo 2015 verantwoordelijk voor de ondersteuning van inwoners zodat zij zoveel mogelijk meedoen en zelfstandig kunnen (blijven) participeren in de maatschappij. Belangrijke aandachtsgroepen binnen de Wmo zijn kwetsbare ouderen, inwoners met een fysieke of verstandelijke beperking en inwoners met psychische problematiek.

In het raadsprogramma is bepaald dat de decentralisaties, waar onder de Wmo, moeten worden uitgevoerd binnen de door het rijk beschikbaar gestelde budgetten. Door toenemend gebruik van

maatwerkvoorzieningen (onder meer als gevolg van invoering van het abonnementstarief, vergrijzing en extramuralisering) ontstaan er momenteel tekorten binnen de Wmo.

Voor 2020 en de daarop volgende jaren zijn bezuinigingen noodzakelijk. In het Programmaplan Sociaal Domein 2020 onderdeel Wmo zijn maatregelen geformuleerd waarmee in 2020 een bezuiniging van circa €750.000 wordt gerealiseerd. Deze maatregelen leiden tot een versoering van de Wmo dienstverlening.

Wanneer voor 2021 en verder wordt uitgegaan van de meest recente prognoses zullen er in de komende jaren tekorten ontstaan, ondanks de genomen maatregelen in het Programmaplan Sociaal Domein onderdeel Wmo 2020. Het aantal gebruikers van Wmo maatwerkvoorzieningen blijft toenemen. Dit betreft ondersteuning thuis, dagbesteding, huishoudelijke ondersteuning, rolstoelen, scootmobielen, woningaanpassingen en regiovervoer. De stijging wordt met name veroorzaakt door vergrijzing en extramuralisering waardoor meer kwetsbare inwoners zelfstandig blijven wonen, maar ook leidt het abonnementstarief tot een aanzienlijke toename van het gebruik van maatwerkvoorzieningen.

De afgelopen jaren is het aantal gebruikers van maatwerkvoorzieningen met ca. 8,5% per jaar gestegen. Wanneer de aanzuigende werking van het abonnementstarief in 2020 stabiliseert en er sprake is van ongewijzigd beleid, lijkt dit een goede indicatie voor de verwachte groei in de komende periode. Het totale budget voor maatwerkvoorzieningen bedraagt in 2020 ca. €16,8 miljoen.

Een groei van 8,5% in het aantal gebruikers en daarmee kosten resulteert in ca. €1,5 miljoen extra uitgaven per 2021. Of de groei in cliëntaantallen afvlakt is nog onzeker. Als minst gunstig scenario gaan we daarom uit van een grote bandbreedte, te weten een extra last van €2,5 miljoen in 2021. In het meest gunstige scenario, waarbij de toename heel beperkt blijft, gaan we uit van €0,5 miljoen aan extra kosten.

De mogelijke bezuinigingen en aanpassingen op het terrein van de Wmo worden momenteel in beeld gebracht via het zogenaamde "stoplichtenmodel". Er wordt daarbij in de volle breedte gekeken welke bezuinigingen er op de verschillende Wmo onderdelen mogelijk zijn en wat hiervan de inhoudelijke en financiële consequenties zijn. Vervolgens zal/kan op basis hiervan nader worden bepaald welke concrete bezuinigingen/aanpassingen in de komende jaren nodig/wenselijk/mogelijk zijn.

Naast de hierboven genoemde bezuinigingsopgave in verband met het toenemend gebruik is er in de programmabegroting 2020-2023 een taakstelling opgenomen voor Wmo/welzijn (€250.000 in 2021 oplopend naar €750.000 met ingang van 2023). In totaal gaat het op dit moment dus om een bezuinigingsopgave ter grootte van €2,25 miljoen (€1,5 miljoen als gevolg van volumegroei en €0,75 miljoen als gevolg van de opgelegde taakstelling). Door keuzes te maken naar aanleiding van de uitkomsten van het stoplichtenonderzoek kan worden bepaald op welke wijze er invulling wordt gegeven aan deze opgave.

Bij de programmabegroting 2021-2024 die eind 2020 door de raad wordt behandeld, ligt er dan een totaaloverzicht van de bezuinigingsopgaven en te effectueren maatregelen binnen de Wmo:

- gevolgen van de volumetoename op het kostenniveau van de Wmo (zie hierboven);
- bezuinigingstaakstelling Wmo/welzijn zoals opgenomen in de programmabegroting 2020-2023;
- bezuinigingsmogelijkheden op basis van het stoplichtenmodel.

Op grond van dit totaaloverzicht en de gemaakte keuzes kan er op dat moment, op basis van een actuele prognose inzicht worden gegeven in het eventueel resterende tekort in 2021 en verder.

De doordecentralisatie van beschermd wonen is hierin overigens niet meegenomen. Deze doordecentralisatie kan aanzienlijke effecten hebben op zowel de inkomsten- als de uitgavenkant. Naar verwachting zal er in de meicirculaire 2020 meer duidelijkheid worden gegeven over de beschikbare rijksbijdragen inclusief een ingroeipad voor dit onderdeel van de Wmo.

Voorgesteld besluit:

22. Op basis van bovenstaand voorstel 'Wmo - volumegroei' de uitkomsten van het onderzoek tegemoet te zien en op basis daarvan te kiezen welke maatregelen geëffectueerd moeten worden om de tekorten binnen de Wmo terug te dringen.

23	Bijstelling	T 7.4	Bedragen x € 1.000			
			2021	2022	2023	2024
	Actualisatie bijdrage GR GGD		-78	-78	-78	-78

De jaarlijkse bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling wordt geactualiseerd op basis van het inwoneraantal en een prijsindex. In dit voorstel zijn de onontkoombare kosten hiervan opgenomen, resulterend in een structurele bijstelling ter grootte van €78.000.

Voorgesteld besluit:

23. Op basis van bovenstaand voorstel 'Actualisatie bijdrage GR GGD' de begroting 2021 en de meerjarenraming met ingang van 2022 bij te stellen met -€78.000.

24	Bijstelling	T 8.1	Bedragen x € 1.000			
			2021	2022	2023	2024
	Actualisatie bijdrage GR OFGV		PM	PM	PM	PM

De bijdrage aan de omgevingsdienst OFGV moet worden bijgesteld, enerzijds door indexering van de salarissen en materiële budgetten, anderzijds in verband met de nieuwe kostprijsberekening. De nieuwe kostprijsberekening wordt gebaseerd op de uitvoering in 2018 en 2019 en de prognose voor 2020. Conform het besluit van het bestuur van de OFGV zal in juni 2020 voor de periode 2021-2023 bij de vaststelling van de begroting 2021 de nieuwe bijdrage voor iedere deelnemende partij worden vastgesteld.

Met de komst van de Omgevingswet in 2021 wordt de gemeente bevoegd gezag voor een aantal bodemtaken. Op dit moment is de provincie het bevoegd gezag en zijn de taken belegd bij de omgevingsdienst. Het is nog onduidelijk wat de bijdrage uit het gemeentefonds zal zijn voor deze 'bodemtaken' en of deze aansluit bij de kosten van de omgevingsdienst.

Na besluitvorming bij de omgevingsdienst over de hoogte van de kostprijs en duidelijkheid over de bijdrage uit het gemeentefonds zal duidelijk worden wat de gevolgen voor de gemeentelijke begroting zijn. Daarnaast zal overwogen moeten worden of er ruimte moet zijn voor niet te voorzien meerwerk in relatie tot actualiteiten zoals stikstof, asbest en PFAS.

Voorgesteld besluit:

24. Op basis van bovenstaand voorstel 'Actualisatie bijdrage GR OFGV' de actualisatie van de gemeentelijke bijdrage tegemoet te zien bij de programmabegroting 2021 - 2024.

25	Bijstelling	T 8.1	Bedragen x € 1.000			
			2021	2022	2023	2024
	Beleidsmatige ondersteuning Omgevingswet		-70	-	-	-

Op 1 januari 2021 treedt de Omgevingswet (naar alle waarschijnlijkheid) in werking. Voor een groot deel begint dan het werk voor Stadstoezicht pas. Met ingang van 2021 zullen (grote) aanpassingen in wetgevings- en beleidsinstrumenten moeten worden uitgewerkt op het gebied van de fysieke leefomgeving, en worden vastgesteld in een Omgevingsplan. Stadstoezicht zal als handhaver van de nieuwe regels en normen nauw betrokken moeten worden bij dit proces. Dit laatste is noodzakelijk enerzijds om te borgen dat deze regels en normen ook handhaafbaar zullen zijn, en anderzijds om proactief te kunnen adviseren omtrent de kosten van de handavingsinspanningen bij het maken van keuzes tijdens het doorlopen van het genoemde proces.

In het algemeen is de trend straks dat de nadruk en aandacht zal verschuiven van vergunningverlening naar handhaving. Dit zal deels een andere organisatie van toezicht noodzakelijk maken, en scholing in de nieuwe instrumenten. Dit alles vraagt om een beleidsmatige inzet van Stadstoezicht. Op dit moment is beleidsmatige formatie niet aanwezig.

Voorgesteld besluit:

25. Op basis van bovenstaand voorstel 'Beleidsmatige ondersteuning Omgevingswet' de begroting 2021 bij te stellen met -€70.000.

26	Bijstelling	T 8.1	Bedragen x € 1.000			
			2021	2022	2023	2024
	Plan software - Omgevingswet		-50	-50	-35	-35

Met het in werking treden van de Omgevingswet is nieuwe software noodzakelijk, bijvoorbeeld de nieuwe omgevingsplannen te publiceren op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Het publiceren van plannen op het DSO is verplicht. Uit de marktverkenning blijkt de software duurder te zijn dan de huidige software. Het prijsverschil is te verklaren uit de nieuwe standaard die gehanteerd moet worden en extra functionaliteiten die nodig zijn vanuit de Omgevingswet. In de jaren 2021 en 2022 zullen de oude en nieuwe software naast elkaar moeten staan en vallen de kosten in die jaren incidenteel hoger uit.

Voorgesteld besluit:

26. Op basis van bovenstaand voorstel 'Plan software - Omgevingswet' de begroting 2021 en de meerjarenraming 2022 - 2024 bij te stellen met de volgende bedragen: -€50.000 in 2021, -€50.000 in 2022 en -€35.000 met ingang van 2023.

27	Bijstelling	T 8.1	Bedragen x € 1.000			
			2021	2022	2023	2024
	Omgevingswet		PM	PM	PM	PM

In deze kadernota wordt inzichtelijk gemaakt wat er ten minste nodig is met betrekking tot de Omgevingswet. Het valt niet op voorhand uit te sluiten dat er in aanvulling hierop nog aanvullende bijstellingen noodzakelijk zijn. Dit zal werkenderwijs duidelijk moeten worden. In de programma begroting 2020-2021 is er anticiperend op Omgevingswet en de wet kwaliteitsborging de formatie voor de verlening van vergunningen en het toezicht niet permanent maar tijdelijk uitgebreid (5 fte). De capaciteit voor het opstellen van bestemmingsplannen c.q. omgevingsplannen is op dezelfde wijze tijdelijk uitgebreid (1 fte).

In de kadernota 2022 - 2025 zal een bijstellingsvoorstel opgenomen worden met betrekking tot de mogelijke structurele invulling van deze taken. Dit voorstel zal gebaseerd worden op het nieuwe takenpakket vanuit de Omgevingswet, verschuiving van taken naar de markt door Wet kwaliteitsborging en te verwachten bouwplannen in relatie tot de ambities vanuit Lelystad Next Level.

Voorgesteld besluit:

27. Op basis van bovenstaand voorstel 'Omgevingswet' een actualisatie tegemoet te zien in de kadernota 2022 – 2025.

28	Bijstelling	T 8.3	Bedragen x € 1.000			
			2021	2022	2023	2024
	Leges irt omgevingswet en Wet kwaliteitsborging		PM	PM	PM	PM

Door het in werking treden van de Omgevingswet verandert het principe van legesheffing niet, maar zijn er wel veranderingen op het gebied van:

- A. Nieuwe activiteiten waar het toegestaan is om leges over te heffen;
- B. Vergunningplichten, mogelijk minder;
- C. De 'knip', het splitsen van de bouwtechnische en de ruimtelijke vergunning;
- D. Gemeentelijke kosten, veranderen mogelijk.

Daarnaast treedt op 1 januari 2021 de nieuwe Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking. Het bouw- en woningtoezicht, zoals gemeenten dat nu uitvoeren, wordt voor een aantal categorieën van aanvragen een taak van marktpartijen. Dit jaar zullen er een aantal 'pilot' projecten plaatsvinden die zicht moeten geven op de impact van deze wijziging. Op beide ontwikkelingen zal de legesverordening herzien moeten worden. Dit jaar zal er duidelijkheid ontstaan. Enerzijds vanuit de diverse projecten en anderzijds vanuit de handreiking die door de VNG wordt opgesteld. De verwachting is dat de wijziging geen gevolgen zullen hebben op de kostendekkendheid van de leges.

Voorgesteld besluit:

28. Op basis van bovenstaand voorstel 'Leges irt omgevingswet en Wet kwaliteitsborging' de legesverordening te herzien en eventuele daaruit voortvloeiende effecten op de begroting te betrekken bij kadernota 2022 - 2025.

3.2 Lonen en prijzen

29 Bijstelling	T 0.7	Bedragen x € 1.000			
		2021	2022	2023	2024
Nominale compensatie algemene uitkering gemeentefonds		2.111	2.111	2.111	2.111

De gemeentebegroting is opgesteld op basis van constante prijzen. Zowel aan de lasten- alsook aan de batenkant van de begroting wordt er op dezelfde wijze gekeken naar de te verwachten effecten op het gebied van lonen en prijzen. Dit effect voor het aankomende begrotingsjaar (in dit geval 2021) wordt vervolgens structureel in doorgetrokken in de meerjarenraming.

De algemene uitkering die de gemeente ontvangt uit het gemeentefonds wordt uiteraard ook geraamd in constante prijzen. De ontwikkeling van lonen en prijzen heeft een opwaarts effect op de hoogte van de algemene uitkering, via de trap op- / trap af systematiek. In de septembercirculaire 2019 wordt dit effect ingeschat op 25 punten uitkeringsfactor, zijnde een bedrag van €2.111.000 structureel (dit is het effect wanneer de algemene uitkering wordt geraamd op basis van het ingeschatte prijspeil voor het nieuwe begrotingsjaar 2021, in vergelijking met het huidige basisjaar 2020).

Dit structurele bedrag zal, naast de indexatie en areaaluitbreiding van de OZB (zie bijstelling 30, zoals opgenomen hieronder), dienen ter - gedeeltelijke - dekking voor de compensatie van lonen en sociale lasten, materiële budgetten (incl. het sociaal domein) en de gesubsidieerde instellingen.

Voorgesteld besluit:

29. Op basis van bovenstaand voorstel 'Nominale compensatie algemene uitkering gemeentefonds' de begroting 2021 en de meerjarenraming met ingang van 2022 bij te stellen met €2.111.000.

30 Bijstelling	T 0.62	Bedragen x € 1.000			
		2021	2022	2023	2024
Actualisatie ozb inkomsten - indexatie en areaal		1.031	1.031	1.031	1.031

De gemeentebegroting is opgesteld op basis van constante prijzen. Zowel aan de lasten- alsook aan de batenkant van de begroting wordt er op dezelfde wijze gekeken naar de te verwachten effecten op het gebied van lonen en prijzen. Dit effect voor het aankomende begrotingsjaar (in dit geval 2021) wordt vervolgens structureel doorgetrokken in de meerjarenraming.

De uitgangspunten voor de jaarlijkse bijstelling van de ozb opbrengsten staan verwoord in het raadsprogramma. Naast een actualisatie voor uitbreiding van het areaal wordt de opbrengst jaarlijks ook gecorrigeerd voor inflatie.

Indexatie

Het indexpercentage voor 2021 wordt ingeschat op 1,95% (= berekend op basis van de gemiddelde consumentenprijsindex - over 2019, 2020 en 2021). Dit percentage is berekend op basis van de percentages zoals die begin maart door het CPB zijn gepubliceerd in het Centraal Economisch Plan 2020. Indexatie van de gemeentelijke OZB opbrengsten met 1,95% resulteert in een positieve bijstelling van €461.000 (1.95% van €23.646.930 aan totale OZB opbrengsten).

Areaaluitbreiding

Op basis van de vastgestelde woningbouwprognose worden de extra inkomsten voor de ozb woningen geraamd op €128.000 (taakveld 0.61). Op extra inkomsten voor de ozb niet-woningen worden op basis van de verwachte vergunningaanvragen geraamd op €442.000 (taakveld 0.62).

Deze bijstelling resulteert in een positief effect van per saldo €1.031.000 en heeft een directe relatie met de lastenkant van de begroting (zie de voorstellen om te indexeren voor loon- en prijsontwikkelingen, hieronder).

Voorgesteld besluit:

30. Op basis van bovenstaand voorstel 'Actualisatie ozb inkomsten – indexatie en areaal' de begroting 2021 en de meerjarenraming met ingang van 2022 bij te stellen met €1.031.000.

31	Bijstelling	T 0.8	Bedragen x € 1.000			
			2021	2022	2023	2024
Compensatie inflatie - taken sociaal domein (tranche 2021)			-1.073	-1.073	-1.073	-1.073

Met ingang van 2019 is daarnaast de Wmo en een aanzienlijk deel van de Jeugdhulp en re-integratie als onderdeel van de Participatiewet overgeheveld naar de algemene uitkering. Deze zaken lopen mee in de algemene systematiek 'samen de trap op en samen de trap af'. Tot en met 2019 was indexatie van deze beleidsterreinen afhankelijk van bestuurlijke afspraken in het voorjaar, die al dan niet resulteerden in een separate toevoeging aan de integratie uitkeringen (die vervolgens binnen de gemeentebegroting beschikbaar werden gemaakt voor de uitvoering). Met ingang van 2020 dient deze afweging gemaakt te worden op lokaal niveau.

Doordat de rijksuitgaven zijn verbreed (nu inclusief zorg en sociale zekerheid) is de omvang van de algemene uitkering toegenomen. Aangezien deze beleidsterreinen traditiegetrouw relatief fors groeien is het de aanname dat gemeenten dekking voor een stijgend prijspeil deels kunnen opvangen vanuit de groei van de algemene uitkering. In hoeverre dit op langere termijn uitwerkt is nog niet met zekerheid te zeggen en is van meerdere factoren afhankelijk.

Een indexpercentage van 1,95% resulteert in een bedrag van afgerond €1.073.000 structureel (gerekend over een bedrag van afgerond €55.000.000 aan budgetten behorende bij de gedecentraliseerde taken binnen het sociaal domein).

Voorgesteld besluit:

31. Op basis van bovenstaand voorstel 'Compensatie inflatie – taken sociaal domein' de begroting 2021 en de meerjarenraming met ingang van 2022 bij te stellen met -€1.073.000.

32	Bijstelling	T 0.8	Bedragen x € 1.000			
			2021	2022	2023	2024
Compensatie inflatie - gesubsidieerde instellingen (tranche 2021)			-488	-488	-488	-488

Gesubsidieerde instellingen worden eveneens geconfronteerd met stijgende prijzen en afgesloten CAO's. Dit maakt het jaarlijks indexeren van de instellingen noodzakelijk. In de afgelopen jaren zijn de gesubsidieerde instellingen in beperkte mate geïndexeerd (tranche 2016 is voor de helft geïndexeerd, tranche 2017 is volledig geïndexeerd en voor tranche 2018 is er op incidentele basis een bedrag toegekend voor knelpunten). Tranche 2019 is weer volledig geïndexeerd, maar tranche 2020 vervolgens weer niet.

Een indexpercentage van 1,95% resulteert in een bedrag van afgerond €488.000 structureel (gerekend over een subsidiebedrag van afgerond €25.000.000). Subsidies die gekoppeld zijn aan een specifieke rijksbijdrage worden niet via deze bijstelling gecorrigeerd voor inflatie. Subsidies die worden verstrekt in het kader van de gedecentraliseerde taken in het sociaal domein worden eveneens niet via deze weg geïndexeerd (deze subsidies maken onderdeel uit van de vorige bijstelling - 'compensatie inflatie – taken sociaal domein').

Voorgesteld besluit:

32. Op basis van bovenstaand voorstel 'Compensatie inflatie – gesubsidieerde instellingen (tranche 2021)' de begroting 2021 en de meerjarenraming met ingang van 2022 bij te stellen met -€488.000.

33	Bijstelling	T 0.8	Bedragen x € 1.000			
			2021	2022	2023	2024
Gedeeltelijke compensatie inflatie - materiële budgetten (tranche 2021)			-537	-537	-537	-537

In de afgelopen jaren zijn de materiële budgetten in de gemeentebegroting op zeer beperkte schaal geïndexeerd. Dit heeft er toe geleid dat er, indirect via de kaasschaafmethode, over de gehele begroting bezuinigingen zijn doorgevoerd. Bij een stijgend prijspeil wordt het werk dat gedaan moet worden duurder, zonder dat er daar in de begroting rekening mee is gehouden.

Een indexpercentage van 1,95% zou resulteren in een bedrag van afgerond €1.073.000 structureel (gerekend over een bedrag van €55.000.000 aan materiële budgetten, exclusief de budgetten behorende bij de gedecentraliseerde taken binnen het sociaal domein). Omdat de budgetten in de begroting al jaren

achtereen niet zijn gecorrigeerd voor inflatie begint het op bepaalde beleidsterreinen echt te knellen: de prijzen stijgen door, terwijl de budgetten in nominale termen gelijk blijven.

Onlangs opgestarte aanbestedingen bevestigen het beeld dat de budgetten binnen de begroting lang niet altijd toereikend meer zijn. De keuze die voorligt is ofwel een stap terug in kwaliteit / kwantiteit - indien dat mogelijk is - ofwel een bijstelling van de begroting. Deze keuzes moeten vaker integraal gemaakt worden, wat er op onderdelen toe kan leiden dat onderwerpen als onontkoombare bijstelling terugkomen in een kadernota of programmabegroting. Voorgesteld wordt de helft van €1.073.000 beschikbaar te stellen en daarmee de grootste onontkoombare knelpunten specifiek te kunnen compenseren voor het effect van inflatie. Deze keuze houdt in dat er feitelijk €537.000 wordt bezuinigd via de kaasschaafmethode.

Voorgesteld besluit:

33. Op basis van bovenstaand voorstel 'Gedeeltelijke compensatie inflatie – materiële budgetten (tranche 2021)' de begroting 2021 en de meerjarenraming met ingang van 2022 bij te stellen met -€537.000.

34 Bijstelling	T 0.8	Bedragen x € 1.000			
		2021	2022	2023	2024
Compensatie stijging CAO lonen en sociale lasten (tranche 2021)		-1.700	-1.700	-1.700	-1.700

De CAO voor gemeenteamtensaren heeft een looptijd tot en met 31 december 2020. Binnen de huidige begroting 2020 en meerjarenraming 2021 is hier rekening mee gehouden. In de loop van dit jaar zal er opnieuw onderhandeld worden om te komen tot een CAO voor 2021. De afspraken met betrekking tot de loonontwikkeling zullen een direct effect hebben op de gemeentebegroting. In deze bijstelling wordt uitgegaan van een structurele loonstijging ter grootte van 2,75% met ingang van 1 januari 2021 (afgerond betekent dit een structureel bedrag ter grootte van afgerond €1.400.000, zijnde de stijgende salarislasten en de directe doorwerking op de af te dragen sociale lasten.

De ontwikkeling van de sociale lasten is daarnaast eveneens een factor om rekening mee te houden. Met name de ontwikkeling van de pensioenpremies is onzeker, gezien de lage dekkingsgraad van het pensioenfonds Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). Diverse pensioenfondsen hebben besloten om de premies te verhogen met ingang van 1 januari 2020. Het ABP heeft besloten dit voor 2020 niet te doen, maar wel aangegeven dat het in de toekomst waarschijnlijk wel onontkoombaar is om tot een premieverhoging over te gaan. Het ABP kan hier op dit moment nog niets over zeggen, dat wordt naar verwachting pas in de maand november bekend gemaakt. In deze bijstelling wordt uitgegaan van een structurele stijging van de sociale lasten met ingang van 1 januari 2021 ter grootte van afgerond €300.000.

Voorgesteld besluit:

34. Op basis van bovenstaand voorstel 'Compensatie stijging CAO lonen en sociale lasten (tranche 2021)' de begroting 2021 en de meerjarenraming met ingang van 2022 bij te stellen met -€1.700.000.

3.3 Gemeentefonds

35 Bijstelling	T 0.7	Bedragen x € 1.000			
		2021	2022	2023	2024
Financieel effect gemeentefonds		PM	PM	PM	PM

De algemene uitkering en de overige uitkeringen uit het gemeentefonds zijn voor 2021 begroot op ruim €154 miljoen en vormen daarmee afgerond meer dan de helft van de totale gemeentelijke inkomsten. De bedragen die in de meerjarenraming zijn opgenomen zijn gebaseerd op de informatie uit de septembercirculaire 2019. Vervolgens is alleen nog de decembercirculaire 2020 gepubliceerd, maar de inhoud van deze circulaire heeft zoals gebruikelijk slechts betrekking op de afronding van het boekjaar 2019 en bevat geen doorrekening van de uitkeringen die de gemeente in 2020 en verder ontvangt uit het gemeentefonds.

Naast de reguliere ontwikkelingen die samenhangen met de trap-op / trap-af systematiek wordt er momenteel onderzoek gedaan naar de herijking van het gemeentefonds. Invoering hiervan was voorzien in 2021, maar het is inmiddels uitgesteld tot 2022. De VNG kan zich hierin vinden, maar heeft aangedrongen op publicatie van de effecten voor gemeenten, uiterlijk in de decembercirculaire 2020. Ook wordt er momenteel onderzoek gedaan naar de kosten voor de Jeugdhulp en de aanzuigende werking van het abonnementstarief binnen de Wmo.

Ten aanzien van de Jeugdhulp wordt er in de meerjarenraming al vanuit gegaan dat de vorig jaar beschikbaar gestelde incidentele middelen (€1 miljard voor de periode 2019, 2020, 2021) structureel zullen worden gemaakt. Uitkomsten van beide onderzoeken zijn echter niet op voorhand in te schatten en het is daarmee nog niet zeker in hoeverre deze bijdrage inderdaad structureel wordt gemaakt en/of er daarnaast nog sprake zal zijn van eventueel aanvullende compensatie.

Verder is het zo dat de Coronacrisis en de daarmee samenhangende steunmaatregelen die inmiddels door het Rijk in gang zijn gezet niet meetellen in de normeringsystematiek 'samen de trap op / samen de trap af'. Op de korte termijn hoeft er daarnaast niet bezuinigd te worden om de begroting op Rijksniveau sluitend te maken. Voor de langere termijn is er nog teveel onzeker.

Los van bovenstaande majeure ontwikkelingen is het gebruikelijk dat de algemene uitkering die gemeenten uit het gemeentefonds ontvangen fors kan fluctueren. Van circulaire op circulaire kan er sprake zijn van forse schommelingen en het is op voorhand in te schatten welke kant het op gaat. De uitkomst bepaalt echter in grote mate de financiële (on)mogelijkheden van de gemeente.

Voorgesteld besluit:

35. Op basis van bovenstaand voorstel 'Financieel effect gemeentefonds' nadere berichtgeving in de mei- en septembercirculaire af te wachten en de financiële effecten te betrekken in de programmabegroting 2021 – 2024.

4. Onzekerheden, risico's en scenario's

Normaalgesproken bevat de kadernota voor het aankomende begrotingsjaar een duiding van de grootste onzekerheden en risico's op financieel vlak. In de afgelopen jaren gaat het dan vaak over de hoogte van de algemene uitkering die de gemeente ontvangt uit het gemeentefonds, de herverdeling van rijksmiddelen tussen gemeenten of nieuw ingevoerde wetgeving waarvan de implicaties voor de gemeente nog niet volledig helder zijn. Dit soort ontwikkelingen spelen nu ook weer, maar worden op dit moment naar de achtergrond gedrongen door de gevolgen van het coronavirus. In paragraaf 4.1 wordt daarom ingegaan op de twee meest voorname onzekerheden / risico's voor de toekomst: de coronacrisis en de ontwikkelingen binnen het gemeentefonds.

Wanneer er veel onzekerheden en risico's bestaan is het belangrijk om rekening te houden met meerdere scenario's. Op basis van deze scenario's kan alvast worden nagedacht over bijbehorende handelingsperspectieven voor de (middel) lange termijn. In opmaat naar de programmabegroting 2021 – 2024 zullen een aantal scenario's worden uitgewerkt, specifiek gericht op de uitvoering van het gemeentelijk takenpakket. In paragraaf 4.2 wordt hier een eerste aanzet voor gegeven.

4.1 Onzekerheden en risico's

Coronacrisis

Eind maart en begin april stonden in het teken van korte termijn maatregelen om de ontstane crisissituatie het hoofd te bieden. Als lokale overheid staat de gemeente dichtbij de inwoners, en ook in deze moeilijke tijd staat de ambtelijke organisatie klaar om inwoners en bedrijven te ondersteunen met goede informatie, vertaling van landelijke maatregelen en de uitvoering van landelijke regels, zoals de ondersteuning aan kleine zelfstandigen en ZZP-ers. In de laatste weken van maart en de eerste week van april zijn reeds afspraken gemaakt met enkele ministeries op grote thema's, zoals de bijstand aan zelfstandigen en het doorbetalen van zorgaanbieders in het sociaal domein. Maar ook op veel andere terreinen zullen er financiële effecten optreden, in ieder geval in 2020 en deels ook in de jaren erna.

De VNG is al deze effecten nu in kaart aan het brengen, zodat ook hier goede afspraken over gemaakt kunnen worden met het Rijk. In eerste instantie is dat alleen nog maar beschrijvend van aard, zonder achterliggende kostenberekeningen. Het gaat om zaken als: de ouderbijdrage aan peuterspeelzalen cq. voor- en vroegschoolse educatie, leerlingenvervoer, 24-uurs opvang voor kinderen van ouders in cruciale beroepen, coulance in lokale heffingen, gemiste omzet sociale werkvoorziening, uitvoeringskosten GGD, bijstandsuitkeringen, bijzondere bijstand en schuldhulpverlening, cultuur, sport en dergelijke. In hoeverre er per beleidsterrein een passende financiële regeling nodig is, of dat er een meer generieke financiële oplossing mogelijk is, zal de komende weken worden bepaald.

Twee keer per jaar heeft de VNG, samen met IPO en de Unie van waterschappen, overleg met het kabinet over de financiële verhoudingen met het Rijk. Het bestuurlijk overleg financiële verhoudingen (BOFv) zal in de tweede week van april plaatsvinden en zal in het teken staan van de coronacrisis en de financiële impact hiervan op de decentrale overheden. In dit overleg zal de VNG inzetten op het zo snel mogelijk maken van afspraken over het opvangen van de financiële gevolgen van alle maatregelen die gemeenten op dit moment treffen in verband met de coronacrisis.

In het BOFv zal ook besproken worden in hoeverre de corona-crisis aanleiding geeft tot nadere afspraken over de normeringssystematiek van de algemene uitkering die de gemeente ontvangt uit het gemeentefonds. Veel van de extra maatregelen die het kabinet heeft getroffen om de crisis te bestrijden, zullen namelijk niet leiden tot een hoger accres, omdat ze buiten de zogenaamde financiële kaders worden opgevangen (en daarmee niet bijdragen aan de hoogte van het gemeentefonds, volgens de begrotingssystematiek).

Het gaat op dit moment dus voornamelijk om het hier en nu en het bestrijden van de *directe gevolgen* van de coronacrisis. Voor 2021 en verder spelen juist de *indirecte gevolgen* van de coronacrisis een grote rol, met name op economisch vlak. Op dit moment is er echter nog erg veel onzeker. Richting de programmabegroting 2021 – 2024 zal er meer zicht zijn op het verloop van de coronacrisis en de daaruit voortvloeiende structurele gevolgen. Om die reden wordt in paragraaf 4.2 een voorzet gedaan om aan de hand van een aantal scenario's vast na te denken over mogelijke handelingsperspectieven.

Ontwikkelingen gemeentefonds

Accres gemeentefonds

De algemene uitkering is de grootste uitkering die de gemeente ontvangt uit het gemeentefonds en de hoogte ervan is rechtstreeks gekoppeld aan de Rijksuitgaven. Door deze systematiek gaan gemeenten met het Rijk 'mee de trap' op bij stijgende Rijksuitgaven en met het Rijk mee 'de trap af' bij dalende Rijksuitgaven. De krimp of groei van de algemene uitkering als gevolg van deze systematiek wordt ook wel het accres genoemd (en kan dus positief – of negatief zijn). In de afgelopen jaren was er vaak sprake van forse schommelingen van dit accres, zowel voor- als nadelig voor gemeenten. Dit maakt het voor gemeenten lastig om een begroting op te stellen, omdat het beeld tussen de meicirculaire en de septembercirculaire fors kan verschillen.

De Tweede Kamer heeft om die reden een motie aangenomen waarin de regering werd verzocht samen met de VNG te onderzoeken met welke aanpassingen van de trap-op-trap-af systematiek gemeenten meerjarig meer financiële zekerheid kunnen krijgen. Voor het kabinet is het belangrijk dat de huidige uitgangspunten van de trap-op, trap-af systematiek, waaronder evenredigheid, zoveel mogelijk intact blijven. Ter voorbereiding van een volgende kabinetsperiode wordt momenteel samen met het VNG en Interprovinciaal Overleg (IPO), de trap-op, trap-af systematiek geëvalueerd. Een nieuw kabinet kan zodoende een eigen keuze maken in de te hanteren systematiek.

Het kabinet heeft echter wel aangegeven zich te herkennen in de onrust die de huidige systematiek veroorzaakt en zich te willen inzetten om deze onrust te beperken. Op welke wijze hier invulling aan gegeven gaat worden bij het opstellen van de Voorjaarnota is op dit moment nog niet duidelijk- en daarmee is er ook nog weinig te zeggen over de inhoud van de meicirculaire 2020.

Herijking gemeentefonds

Het onderzoek voor de herijking van het gemeentefonds is gestart in maart 2019. Op 26 februari 2020 heeft de minister van BZK aan de Tweede Kamer gemeld dat vervolgonderzoek nodig is en dat hij invoering van de nieuwe verdeling uitstelt tot 1 januari 2022. Het traject ziet er nu als volgt uit:

- De fondsbeheerders komen kort na het vervolgonderzoek met een voorstel voor aanpassing van de verdeling van het gemeentefonds. De VNG en de ROB geven hierbij advies.
- Na advisering van de VNG en de ROB volgt het bestuurlijke besluitvormingstraject. Ofwel: het Rijk en de VNG nemen tijdens een bestuurlijk overleg een beslissing over de nieuwe verdeling.
- Uiterlijk voor het einde van 2020 informeert het ministerie van BZK de Tweede Kamer over de voorstellen voor de nieuwe verdeling.
- Gemeenten worden uiterlijk in de decembercirculaire 2020 over de uitkomsten geïnformeerd.

Herverdelen van geld leidt onherroepelijk tot voor- en nadeelgemeenten. De uitkomsten van de eerste onderzoeken lieten op hoofdlijnen forse verschuivingen zien tussen gemeenten. Echter individuele gemeenten hebben geen inzicht in de uitkomsten, omdat het alleen op hoofdlijnen naar buiten is gebracht. De vervolgonderzoeken die nu in gang zijn gezet zullen uiteindelijk moeten leiden tot een definitieve herijking van het volledige gemeentefonds met ingang van 1 januari 2022. Eventuele herverdeeleffecten voor individuele gemeenten zullen stapsgewijs geëffectueerd gaan worden, waarbij een maximum negatief herverdeeleffect geldt van €25 per inwoner per jaar.

Onderzoeken Jeugdhulp en Wmo

De uitvoering van de Jeugdhulp en de Wmo is met ingang van 1 januari 2015 een gemeentelijke taak. Sinds die tijd is er al discussie met het Rijk over de middelen die bij deze decentralisatie zijn overgeheveld naar het gemeentefonds. Zowel voor wat betreft de Jeugdhulp alsook voor de Wmo zijn deze middelen niet toereikend.

Het kabinet heeft in de loop van 2019 besloten om voor 2019, 2020 en 2021 op incidentele basis aanvullende middelen beschikbaar te stellen voor de uitvoering van de Jeugdhulp. Voor dit en volgend jaar gaat het om een bedrag van €300 miljoen per jaar. Deze middelen zijn voor drie jaar toegekend, waarbij verdiepend onderzoek moet uitwijzen of, en zo ja in welke mate, een structurele toevoeging noodzakelijk is. De provinciaal toezichthouder op de gemeentefinanciën heeft een richtlijn opgesteld, waarbij het voor gemeenten is toegestaan om ook voor 2022 en verder uit te gaan van deze bijdrage van

€300 miljoen per jaar (voor Lelystad betekent dit het ramen van ruim €1,5 miljoen structureel). Het onderzoek wordt dit jaar uitgevoerd en waarschijnlijk wordt pas in de loop van 2021 meer helderheid verkregen over de precieze bedragen waar gemeenten op kunnen rekenen voor 2022 en verder.

Door de vergrijzende bevolking neemt ook de zorgvraag (zoals hulpmiddelen, huishoudelijke verzorging, collectief aanvullend vervoer en begeleiding aan huis) bij gemeenten toe. Het aantal mensen dat hulp binnen de Wmo nodig heeft, neemt dus ook toe. Gemeenten willen dit samen met het Rijk en samenwerkingspartners oplossen. Gemeenten ervaren nu al toenemende druk in de dagelijkse praktijk vanwege verschillende ontwikkelingen. Naast de vergrijzing zorgt het abonnementstarief bijvoorbeeld voor een aanzuigende werking. De VNG schat dat de kosten voor de Wmo jaarlijks zo'n 7% zullen stijgen en heeft het Rijk opgeroepen om de deze opgave gezamenlijk op te pakken. De aanzuigende werking door het abonnementstarief wordt reeds gemonitord. Gesprekken over de betaalbaarheid van de Wmo worden door de VNG gevoerd, maar op korte termijn is er nog geen zicht op financiële compensatie.

4.2 Scenario's richting de toekomst

Hoewel het managen van de crisis de komende tijd bovenaan de agenda staat, moet nagedacht gaan worden over de periode die volgt. Het is de hoop van iedereen dat het virus snel beheersbaar is gemaakt, maar op dit moment is er nog veel onbekend. Laat het virus zich op korte termijn indammen? Is er snel een vaccin beschikbaar? Of zal het virus muteren en wellicht in golven terugkeren? Wat zal de schade zijn aan de economie en de maatschappij?

Dit soort vragen kunnen nu niet beantwoord worden, maar er zal een moment komen waarop we terug kunnen kijken op deze coronapandemie en de impact die het heeft gehad op de maatschappij, onze economie en onze organisatie. Binnen de huidige context van veel onzekerheid en risico's is het belangrijk om rekening te houden met meerdere scenario's.

Scenario's kunnen uitkomst bieden wanneer het maken van ramingen weinig zinvol is. Zo heeft het Centraal Planbureau (CPB) bijvoorbeeld gekeken naar scenario's met betrekking tot de economische impact van het coronavirus in 2020 en 2021. Het CPB heeft de scenario's zo vormgegeven dat enkele van de voornaamste onzekerheden worden geïllustreerd, waarbij een indruk wordt gegeven van de mogelijke economische consequenties. Andere scenario's zijn natuurlijk denkbaar, maar in de keuze van de veronderstellingen is getracht een enigszins plausibele variatie aan te brengen.

Samenvatting scenario's coronacrisis CPB – 26 maart 2020

De scenario's hanteren verschillende uitgangspunten voor de duur van de contactbeperkingen en de diepte van de economische doorwerking. In alle scenario's resulteert een recessie, het bbp krimpt in 2020 met 1,2% tot 7,7%. In het lichtste scenario veert de economie al in het derde kwartaal van 2020 weer op, in het zwaarste scenario ontstaan er ook problemen in de financiële sector en verslechtert het buitenlandbeeld verder. In dat scenario zal er ook in 2021 een krimp van het bbp van 2,7% optreden. In drie van de vier scenario's is de neergang dieper dan in de crisis van 2008/2009. De werkloosheid loopt in het lichtste scenario slechts beperkt op, maar stijgt in het zwaarste scenario tot 9,4% in 2021.

Dit soort scenario's dienen niet te worden opgevat als een onder- of bovengrens van mogelijke uitkomsten. De waarde van scenario-analyse is ook niet zozeer gelegen in de precieze uitkomsten in een bepaald scenario, het gaat er juist om de scenario's met elkaar te vergelijken. Dat geeft een indruk van de orde van grootte van economische effecten en laat zien waar de voornaamste onzekerheden zitten. Naarmate meer informatie beschikbaar komt, kan wel duidelijk worden dat bepaalde scenario's meer of minder waarschijnlijk worden. Op basis van scenario's kan worden nagedacht over bijbehorende handelingsperspectieven voor de (middel) lange termijn.

Ook voor de gemeente is het zeker ook zinvol om te anticiperen op mogelijke ontwikkelingen. In opmaat naar de programmabegroting 2021 – 2024 zullen een aantal scenario's worden uitgewerkt, specifiek gericht op de uitvoering van het gemeentelijk takenpakket. Gedacht kan worden aan een quick scan, waarin op taakveld niveau inzichtelijk wordt gemaakt in hoeverre het coronavirus mogelijk impact heeft. Dit kan weergegeven worden op een schaal van 1 t/m 5 of via een stoplichtenmodel, zodat duidelijk is waar de focus moet liggen. Het gaat dan naast het in beeld brengen van mogelijke financiële gevolgen ook om het in beeld brengen van mogelijke maatschappelijke gevolgen die voortvloeien uit de coronacrisis.

Prioriteit 1	T 2.2	Bedragen x € 1.000			
		2021	2022	2023	2024
Fietspakhuis Theaterkwartier		-60	-155	-155	-155

De gemeenteraad heeft de ruimtelijke envelop Theaterkwartier op 13 maart 2018 vastgesteld. In dit besluit is de ambitie uitgesproken een fietspakhuis te realiseren. Een bewaakte- en overdekte stalling waar bezoekers comfortabel en veilig hun fiets kunnen stallen. Als referentie is het fietspakhuis in Zaandam gehanteerd. Door de aankoop van de Trommel doet zich een kans voor in de noordwesthoek van de Trommel om hier tegen relatief lage kosten een Fietspakhuis te realiseren. De structuur van het gebouw leent zich uitstekend voor de realisatie van een overdekte stalling voor ruim 700 fietsen, bakfietsen.

De locatie is goed gelegen aan een belangrijke fietsroute bij de ingang van het voetgangersgebied. De nabijheid van het theater Agora, de nieuwe bioscoop en horecaplein Agorahof maakt dit ook voor de avonduren een zeer geschikte locatie. Het beheer van de locatie kan worden voorzien door het beheer van de kelder in de dukaatpassage te verplaatsen naar het nieuwe fietspakhuis. Het fietspakhuis zal tevens worden voorzien van een openbaar toilet.

In de begroting 2019 en 2020 is op incidentele basis €56.000 beschikbaar gesteld voor het beheer van de fietsenstalling in de Dukaatpassage. Uitgangspunt is dat het beheer verplaatst wordt naar het fietspakhuis en dat de stalling in de kelder in de Dukaatpassage wordt gesloten. Deze personeelskosten die samenhangen met het beheer bedragen €60.000 per jaar. Daarnaast is er na realisatie sprake van een kapitaallast die voortvloeit uit de investering en jaarlijkse terugkerende kosten voor energie, schoonmaak en dergelijke.

Prioriteit 2	T 8.3	Bedragen x € 1.000			
		2021	2022	2023	2024
Stationsgebied		PM	PM	PM	PM

Het Stationsgebied is een belangrijk gebied in de stad. De vele ontwikkelingen op het gebied van infrastructuur heeft geleid tot de vraag vanuit de raad om samenhang aan te brengen. Hiervoor is in 2019 gezamenlijk met alle stakeholders onderzoek gedaan en ontwikkelrichtingen geschetst. Hierbij is gekozen voor een integrale benadering. Naast de infrastructuur in openbare ruimte, werkgelegenheid en wonen beschouwd. Dit laatste heeft geleid tot de benoeming van het Stationsgebied als een van de acht Sleutelprojecten binnen de Metropoolregio Amsterdam (MRA). De visie op het gebied die in 2020 aan de gemeenteraad wordt aangeboden zal een vervolg krijgen afhankelijk van de besluitvorming. Vooruitlopend op deze besluitvorming is het wenselijk om alvast rekening te houden met budget in de begroting voor dekking van plankosten in de volgende fase.

Naast plankosten voor uitvoering van de volgende fase in 2021, zullen deze ontwikkelingen uiteindelijk leiden tot substantiële investeringen in de openbare ruimte. Deze investeringen, onder aftrek van eventuele bijdragen van derden, moeten worden geactiveerd op de balans en meerjarig worden afgeschreven. De kapitaallasten moeten gedekt worden binnen de exploitatie.

Prioriteit 3	T 2.1	Bedragen x € 1.000			
		2021	2022	2023	2024
Verlengde Westerdreef - Anthony Fokkerweg		-	-	-245	-547

In navolging op de haalbaarheidsstudie verlengde Anthony Fokkerweg, zal er invulling gegeven moeten worden aan de uitwerking, voorbereiding en realisatie van de nieuwe hoofdinfra aan de zuidzijde van Lelystad. Naast nieuw te realiseren infrastructuur zal tevens de bestaande infrastructuur getoetst worden op haar toekomstige functie voor de diverse verkeersstromen. De inschatting is dat hiervoor een gefaseerde gemeentelijke investering van €15 miljoen voor nodig is. De provincie heeft €24 miljoen gereserveerd voor haar deel binnen de begroting. Deze verbinding zal deels door de provincie gerealiseerd worden als verlengde Anthony Fokkerweg tussen afslag 9 van de A6 en de Buizerdweg. De gemeente zal voor betreffend deel betrokken worden om haar belang te zekeren. De gemeente zal het aansluitende gedeelte - de verlengde Westerdreef - gaan uitwerken, voorbereiden en realiseren. Het betreft het gedeelte van de rotonde Hollandse Hout tot en met brug Havendiep.

Voor de gemeente biedt de nieuwe zuidelijke ringweg een enorme verbetering voor de verkeersafhandeling. Het verplaatsen van verkeersstromen voorkomt voor in ieder geval de periode tot 2030 een overbelasting van de Larserdreef, en biedt mogelijkheden de OV-verbinding tussen station en

vliegveld te zekeren qua rijtijden. Met betrekking tot de Westerdreef dient de weg hersteld te worden qua inrichting tussen het Havendiep en de Larserdreef (2x2 rijstroken door aanleg van een aparte fietsbrug over het Havendiep), en moet de rotonde met de Larserdreef heringericht worden. Tevens moet gekeken worden naar de gevolgen van het extra verkeer voor de verdere Westerdreef.

Vermelde bedragen zijn gebaseerd op een indicatieve raming. Gerelateerd aan de fase binnen het proces en de gemaakte keuzes omtrent wat te realiseren en hoe dit te faseren in de tijd kunnen de ramingen hierop afgestemd (en bijgesteld) worden en zullen ook de investeringen daaraan gekoppeld worden. Gedacht wordt aan een spreiding van de investeringen over een periode van 3 jaar. In het voorliggende format is uitgegaan van een investering van €7 mln. in 2022 (inclusief €0,5mln. voorbereiding in 2021), €7 mln. in 2023 (inclusief €0,5mln. voorbereiding in 2022) en €1 mln. in 2024 (inclusief €70.000 voorbereiding in 2023).

Prioriteit 4	T 2.2	Bedragen x € 1.000			
		2021	2022	2023	2024
Fietsparkeren station		PM	PM	PM	PM

In 2019 en 2020 zijn budgetten beschikbaar gesteld voor het uitwerken van een plan voor het fiets- en scooterparkeren rond het station. Inmiddels is samen met ProRail, NS en provincie gestart met het uitvoeren van een alternatievenstudie. Deze leidt tot een voorkeursvariant waarover in juni besluitvorming plaats kan vinden.

In de tweede helft 2020 wordt het voorkeursalternatief verder uitgewerkt tot het definitief ontwerp. De planning is hierbij gericht op het doen van een aanvraag voor de in het landelijke Klimaatakkoord beschikbare gelden voor fietsparkeren bij het station. Naar verwachting dienen de aanvragen hiervoor in september 2020 ingediend te worden. Het rijk hanteert voor het toekennen van de rijksbijdragen een verplichte regionale cofinanciering (provincie/gemeente) van minimaal 60%. Deze cofinanciering moet al beschikbaar gesteld zijn bij het indienen van een aanvraag. Daarnaast dienen er met de NS afspraken gemaakt te worden over de verdeling van de beheers- en onderhoudskosten.

Zowel de investerings- als beheerskosten worden geraamd als onderdeel van de alternatievenstudie, en zijn onderdeel van de besluitvorming over het voorkeursalternatief (rond 1 mei 2020 wordt er naar verwachting duidelijkheid verkregen over de voorkeursvariant en bijbehorende kosten).

Prioriteit 5	T 3.1	Bedragen x € 1.000			
		2021	2022	2023	2024
Kustontwikkeling		-150	PM	PM	PM

Zoals vastgelegd in het raadsprogramma en ook binnen Lelystad Next Level moet de kustontwikkeling een zeer belangrijke bijdrage leveren aan het vergroten van de aantrekkelijkheid van de stad voor inwoners, bezoekers en bedrijven en moet het een bijdrage leveren aan Hoofdstad van de nieuwe natuur. Nu de Kustvisie is vastgesteld kan gestart worden met de uitvoering. Voor 2021 is een bedrag van €150.000 benodigd voor het uitwerken van een tweetal prioriteiten binnen de kustontwikkeling, namelijk:

€120.000 – Planuitwerking Markerwadden fase 2 / schiereiland

In 2020 is gestart met de voorverkenning Markerwadden fase 2, waar ook het schiereiland onderdeel vanuit maakt. Na afronding van de voorverkenning hopen we in 2021 samen met onze partners te starten met de volgende stap van de planuitwerking. Dit gevraagde budget is de gemeentelijke financiële bijdrage in 2021.

€30.000 – Planuitwerking Oostvaardersoevers / Kop van de Knardijk.

Provincie en Rijkswaterstaat zijn in 2020 gestart met de voorbereidingen voor de Oostvaardersoevers. De 'Kop van de Knardijk' is het gemeentelijk beginpunt van de Oostvaardersoevers en tevens een 'scharnierpunt' qua bereikbaarheid binnen het Nationaal Park. Wanneer de gemeente optimaal wil profiteren van deze ontwikkeling zal een plan uitgewerkt moeten worden voor de functies en inrichting van deze locatie.

5.2 Overige wenselijke voorstellen - incidenteel

Daar waar er in voorgaande jaren sprake was van een positief jaarrekeningresultaat – en daarmee een aanzuivering van de reserve ontwikkeling stad – is dat bij de jaarrekening over 2019 niet het geval. Binnen de reserve ontwikkeling stad resteert er op dit moment nog een onbeklemd bedrag ter grootte van €1.026.000. Deze middelen zijn beschikbaar voor de dekking van incidentele bijstellingen.

In deze kadernota worden een zevental bijstellingsvoorstellen met een incidenteel karakter aan de raad voorgelegd. Na besluitvorming resteert er nog zo'n €365.000 aan incidentele middelen binnen de reserve ontwikkeling stad. In bijlage 1 van deze kadernota wordt ingegaan op de niet gehonoreerde wenselijke voorstellen en de financiële (on)mogelijkheden om deze onderwerpen van dekking te voorzien.

Bijstelling	Taakveld	Reserve ontwikkeling stad	2021
		Onbeklemd deel - reserve ontwikkeling stad	1.026
		Afspraak raadsprogramma	
37	T 0.1	Aanzuiveren - ruimte vrij inzetbaar voor de raad	-268
		Onontkoombaar	
38	T 2.1	Onderzoek hoofdwegen Lelystad	-178
		Wenselijk	
39	T 1.2	KNRM	-50
40	T 2.1	Aanpassingen Bingerden (bij Meander-Oost)	-25
41	T 3.1	Positionering Stadshart	-40
42	T 5.5	Lelyarchief	-20
43	T 8.3	Externe kennis en expertise	-80
		Restant onbeklemd deel - reserve ontwikkeling stad	365

37 Bijstelling	T 0.1	Bedragen x € 1.000			
		2021	2022	2023	2024
Aanzuiveren - ruimte vrij inzetbaar voor de raad		-268	-	-	-

De ervaring van de afgelopen jaren leert dat er behoefte is aan vrij in te zetten incidenteel budget, gedurende het lopende begrotingsjaar. De raad heeft daarmee meer armslag om in te spelen op actuele ontwikkelingen, omdat er direct dekking aanwezig is. Bijvoorbeeld om een financiële bijdrage te leveren aan een initiatief vanuit de samenleving of om een gesignaleerd knelpunt aan te pakken. In het raadsprogramma is om die reden de afspraak gemaakt om binnen de reserve ontwikkeling stad een bedrag van €300.000 aan incidentele ruimte beschikbaar te houden. Niet benutte ruimte schuift door naar het daaropvolgende jaar, waarbij het streven is dit weer aan te vullen tot een bedrag van €300.000.

In de programmabegroting 2019 – 2022 is er een bedrag van €300.000 beklemd, waarvan tot dusver €268.000 is ingezet. Voorgesteld wordt deze beklemming weer aan te zuiveren, zodat er in totaal weer een bedrag van €300.000 beschikbaar is.

Voorgesteld besluit:

37. Op basis van bovenstaand voorstel 'Aanzuiveren – ruimte vrij inzetbaar voor de raad' de beklemming binnen de reserve ontwikkeling stad aan te zuiveren met -€268.000.

38 Bijstelling	T 2.1	Bedragen x € 1.000			
		2021	2022	2023	2024
Onderzoek hoofdwegen Lelystad		-178	-	-	-

In 2015 hebben Rijk (ministerie van I en M), provincie Flevoland en gemeente Lelystad het Convenant landzijdige bereikbaarheid Lelystad Airport ondertekend. Als onderdeel daarvan is een plan voor de verbreding van de A6 uitgewerkt. Het Ontwerp Tracébesluit (OTB) wordt voor de zomer afgerond. Onderdeel van de planvorming was een studie naar het functioneren van de aansluiting van Lelystad op de A6 (aansluiting 10). Uit deze (verkeersmodel)studie blijkt dat extra maatregelen nodig zijn om het duurzaam functioneren van deze aansluiting te verzekeren.

Daarnaast blijkt uit (verkeersmodel)studies die in opdracht van rijk en gemeente gedaan zijn, dat de hoofdwegenstructuur in Lelystad onvoldoende capaciteit heeft om de verwachte groei van het verkeer (door de autonome groei en door de ruimtelijk-economische ontwikkelingen in Lelystad en omgeving) aan

te kunnen. Bovendien leidt de toenemende verkeersdruk tot verkeersonveiligheid, bijvoorbeeld doordat het verkeer vanaf zijwegen moeilijker de hoofdwegen op komt.

Rijk, provincie en gemeente hebben afgesproken om een gezamenlijke studie te verrichten naar de drie aansluitingen van de A6 in Lelystad en de onderliggende wegen (de provinciale wegen en de belangrijkste gemeentelijke wegen, zoals de Larserdreef en de Westerdreef). De studie is gericht op mogelijke oplossingen, zoals het verbreden van wegen en de daarbij benodigde aanpassingen (of opheffing/samenvoeging) van kruisingen, en het realiseren van nieuwe wegen (zoals de verlengde Anthony Fokkerweg en verlengde Westerdreef).

De kosten van de studie worden door rijk, provincie en gemeente gedeeld. Voorafgaand aan de studie zelf dient het gemeentelijke verkeersmodel geactualiseerd te worden. Dit model heeft een gedateerd basisjaar en bevat nog niet de ambitie vanuit Lelystad Next Level, zoals de doorgroei naar 100.000 inwoners. De actualisatie van het verkeersmodel kost €28.000. De gemeentelijke bijdrage aan de gezamenlijke studie €150.000.

Voorgesteld besluit:

38. Op basis van bovenstaand voorstel 'Onderzoek hoofdwegen Lelystad' de begroting 2021 bij te stellen met -€178.000 en dit bedrag te onttrekken aan de reserve ontwikkeling stad.

39 Bijstelling	T 1.2	Bedragen x € 1.000			
		2021	2022	2023	2024
KNRM		-50	-	-	-

De huidige locatie van de KNRM reddingsboot is in geval van een noodsituatie op het water bij evenementen in de Bataviahaven niet gezekeerd qua bereikbaarheid. Deze situatie kan sterk verbeterd worden door het bestaande ponton inclusief een beschikbare toegangsbrug te herpositioneren naar de oever. Vanuit de gedachte van duurzaamheid en circulariteit kan met bestaand materiaal een adequatere oplossing verkregen worden. Het directe voordeel is dat de aanrijtijd wordt verkort en dat er geen vermenging meer is van bezoekers aan Bataviahaven en de KNRM, waarmee de parkeeroverlast wordt teruggedrongen. Bij terugkomst van de reddingsboot kan de reddingsoperatie zorgvuldig, vlot en professioneel afgehandeld worden. Voorgesteld wordt de verplaatsing van de KNRM naar een beter bereikbare locatie mogelijk te maken en hiervoor €50.000 beschikbaar te stellen.

Voorgesteld besluit:

39. Op basis van bovenstaand voorstel 'KNRM' de begroting 2021 bij te stellen met -€50.000 en dit bedrag te onttrekken aan de reserve ontwikkeling stad.

40 Bijstelling	T 2.1	Bedragen x € 1.000			
		2021	2022	2023	2024
Aanpassingen Bingerden (bij Meander-Oost)		-25	-	-	-

Naar aanleiding van de motiemarkt 2018 heeft de raad een motie aangenomen over verkeersveiligheid bij scholen. De concrete aanleiding voor de motiemarkt waren klachten over de verkeersveiligheid bij de Boierschool. De raad heeft tevens gevraagd om ook te kijken naar de situatie bij andere scholen.

In 2017 zijn er klachten geuit over diverse aspecten (o.a. handhaving) in de omgeving van Meander-Oost. Begin 2018 zijn veel van deze klachten verholpen, maar resteerden nog wel klachten over de verkeersveiligheid. Naar aanleiding daarvan is - in overleg met de school en de buurtbewoners - een plan uitgewerkt dat bestaat herstel van het fietspad, extra parkeerplaatsen (ook voor een bus) en aanleg van een verkeersdrempel. De maatregelen kosten €25.000. De gemeentebegroting omvat geen structureel budget meer voor kleine infrastructurele aanpassingen ten behoeve van de verkeersveiligheid. Zulke voorstellen worden sindsdien via de kadernota of begroting separaat ingebracht.

Voorgesteld besluit:

40. Op basis van bovenstaand voorstel 'Aanpassingen Bingerden (bij Meander-Oost)' de begroting 2021 bij te stellen met -€25.000 en dit bedrag te onttrekken aan de reserve ontwikkeling stad.

41	Bijstelling	T 3.1	Bedragen x € 1.000			
			2021	2022	2023	2024
	Positionering Stadshart		-40	-	-	-

het raadsprogramma is de ontwikkeling van het Stadshart een van de speerpunten. Om tot beweging en resultaten te komen zullen veel verschillende partijen deze opgave gezamenlijk aan moeten gaan. Daartoe heeft de gemeente gezamenlijk met ondernemers en eigenaren in 2016 een handtekening gezet onder een intentieovereenkomst revitalisering Stadshart met als doel de uitvoeringsagenda zoals deze is opgenomen in het rapport "Lelystad: op weg naar een levendig Stadshart" verder uit te werken. Om initiatieven van derden die een relatie kennen met deze uitvoeringsagenda te faciliteren en te ondersteunen is voor een periode tot en met 2021 jaarlijks €76.000 per jaar beschikbaar gesteld.

Naast het ondersteunen van dergelijke initiatieven van stakeholders is het ook van significant belang, dat de gemeente/centrummanagement als belangrijke stakeholder zelf ook kan beschikken over budget om proactief zaken te kunnen initiëren. Hierbij kan primair gedacht worden aan de inzet op de huidige leegstands-aanpakacties die verband houden met de positionering van het stadshart.

Kortom, van belang is dat de gemeente/centrummanagement beschikt over voldoende budget om op cruciale momenten c.q. vlakken proactief en snel kan acteren en niet voor de financiering gedwongen is om naar de andere stakeholders te hoeven kijken. Hiervoor is ingeschat een extra bijdrage van €40.000 voor 2021.

Voorgesteld besluit:

41. Op basis van bovenstaand voorstel 'Positionering Stadshart' de begroting 2021 bij te stellen met -€40.000 en dit bedrag te onttrekken aan de reserve ontwikkeling stad.

42	Bijstelling	T 5.5	Bedragen x € 1.000			
			2021	2022	2023	2024
	Lelyarchief		-20	-	-	-

Op 28 januari 2020 heeft de gemeenteraad de motie 'Behoud collectie Cornelis Lely voor Lelystad' aangenomen. Met het aannemen van deze motie heeft de gemeenteraad de wens uitgesproken dat de collectie van de stichting Cornelis Lelystad voor de Lelystad behouden moet blijven en toegankelijk moet worden gemaakt voor geïnteresseerden en onderzoekers. In de motie is aangegeven dat hiervoor een voorstel moet worden meegenomen in de Kadernota 2021. In 2020 vindt een eerste verkenning plaats naar de mogelijkheden. Hierbij zal ook gesproken worden met partijen zoals de FlevoMeer Bibliotheek en Batavialand. Op grond van deze initiële verkenning zal in 2021 een nadere uitwerking volgen, waarbij de collectie door deskundigen op grond van professionele criteria wordt geschouwd en gewaardeerd. Het onderzoek zal resulteren in aanbevelingen over de voorwaarden en condities om de collectie van de stichting goed te archiveren en toegankelijk te maken. Het huidige cultuurbudget is niet toereikend om de kosten voor dit benodigde onderzoek te kunnen dekken.

Voorgesteld besluit:

42. Op basis van bovenstaand voorstel 'Lelyarchief' de begroting 2021 bij te stellen met -€20.000 en dit bedrag te onttrekken aan de reserve ontwikkeling stad.

6. Bezuinigingsopgave richting programmabegroting

De ervaring uit het begrotingsproces van vorig jaar is dat het niet langer mogelijk is om de begroting sluitend te krijgen zonder het maken van inhoudelijke keuzes. In de afgelopen bezuinigingsronde zijn er diverse opties om te bezuinigen uitgewerkt en is een aanzienlijk deel van deze opties ook daadwerkelijk als bezuiniging / taakstelling ingeboekt (een bedrag dat oploopt tot €10 miljoen structureel).

Opties die destijds niet gekozen zijn kunnen echter nog steeds een valide mogelijkheid zijn bij een nieuwe bezuinigingsronde en worden in het proces meegenomen. De ervaring leert dat het vanuit die lijst voldoende verdere keuzes te maken, dan wel nog verder de kaasschaafmethode toe te passen. Een beetje hier af en een beetje daar af werkt niet langer. Bij de aanvullende bezuinigingsopgave die nu voorligt is het noodzakelijk om meer fundamentele keuzes te maken. Het uiteindelijke doel moet zijn een meerjarenperspectief dat structureel en reëel in evenwicht is, waarin tegelijkertijd ruimte is gecreëerd voor het realiseren van de ambities die de stad heeft richting de toekomst.

In de paragrafen hieronder wordt ingegaan op de zoekrichtingen waarbinnen deze fundamentele keuzes gemaakt moeten gaan worden. Het zijn concreet beschreven zoekrichtingen, die in de aankomende periode verder uitgewerkt worden. In essentie is nu al duidelijk wat de keuzes inhouden en wat de nieuw ingezette richting is waaraan gedacht kan worden. De gevraagde raadsbesluiten geven richting voor deze verdere uitwerking, zodat bij de programmabegroting 2021 – 2024 overgegaan kan worden tot het effectueren van de daadwerkelijke fundamentele keuzes.

6.1 Uit te werken bezuinigingsrichtingen

1. Jeugdhulp - minder maatwerk en meer grip

De noodzaak om te bezuinigen is grotendeels toe te rekenen aan de kostenoverschrijdingen binnen de jeugdhulp. In de afgelopen jaren bleek het steeds opnieuw noodzakelijk algemene middelen vrij te maken om de oplopende tekorten op dit terrein te dekken. De rijksmiddelen die voor de uitvoering van deze taak naar de gemeente zijn overgeheveld staan inmiddels niet meer in verhouding tot de gemaakte kosten.

Naar aanleiding hiervan is er in de programmabegroting 2020 – 2023 besloten taakstellend een bezuiniging in te boeken, oplopend tot een bedrag ter grootte van €2 miljoen structureel. De gedachte achter deze taakstelling was enerzijds de stijging van de kosten te stoppen en tegelijkertijd de kosten terug te dringen.

In het afgelopen half jaar is er daarom een taskforce bezig geweest met het formuleren van maatregelen op de korte termijn en langere termijn. Wat zichtbaar wordt is dat er op dit moment relatief veel en vaak over wordt gegaan tot het (aan)bieden van individueel maatwerk. De gemeente heeft hierbij geen grip op de uitvoering en kan in financiële zin niet adequaat sturen. Het uitgangspunt is dat de gemeente structureel in control moet komen en blijven, met betaalbare jeugdhulp: meer via algemene en dus voorliggende voorzieningen en minder via (relatief duur) maatwerk. Dit is ook gelijk de politieke discussie die gevoerd moet worden.

Financiële kaderstelling

Lelystad ontvangt €26,5 miljoen per jaar voor de uitvoering van de jeugdhulp. In de begroting wordt al uitgegaan van een kostenniveau dat structureel €7 miljoen hoger ligt. Zonder het nemen van maatregelen zal dit tekort ten opzichte van de rijksbijdrage verder toenemen. Om die reden is er in de programmabegroting 2020 – 2023 een oplopende taakstelling ingeboekt, om de kosten op termijn met €2 miljoen naar beneden te brengen. Er zou in dat geval, ook na realisatie van deze taakstelling, nog steeds sprake zijn van een tekort ten opzichte van de rijksmiddelen, ter grootte van €5 miljoen per jaar.

Dit structurele verschil ter grootte van €5 miljoen is in de meerjarenraming reeds van dekking voorzien. Dit gaat wel ten koste van overige doelen en ambities van de stad. Immers, deze middelen kunnen niet langer voor andere zaken worden ingezet. Vanuit de financiële kaderstelling geredeneerd is dit een belangrijke constatering. Er moet meer grip gekregen worden en strakker worden gestuurd, teneinde dit nadelige verschil van €5 miljoen per jaar terug te dringen.

Inhoudelijke kaderstelling

Vragen en problemen liggen in de praktijk veelal in de sfeer van de opvoeding. 'We moeten dit in meerdere mate durven benoemen', adviseert het Nederlands Jeugd Instituut. In 2000 had 1 op de 27 jongeren een vorm van jeugdhulp, in 2018 was dit 1 op de 8 en zonder maatregelen zal dit oplopen tot 1 op de 6 in 2022. Dat is onwenselijk, maar ook onnodig. De oorspronkelijke gedachte achter deze decentralisatie was immers het normaliseren van de jeugdhulp en het dichtbij organiseren. Er kan in voorkomende gevallen veel vaker verwezen worden naar de ouders, het eigen netwerk, vrijwilligerswerk, welzijn, onderwijshulp of andere vormen van algemene voorzieningen. Dit betekent dat de gemeente nog steeds hulp biedt, maar op een andere manier dan verwijzen naar een relatief duur gespecialiseerd traject. Het doel is meer normaliseren en minder medicaliseren.

Binnen de inrichting van het stelsel in Lelystad heeft het Jeugd en Gezinsteam (JGT) een centrale rol. De mogelijkheden om hier op bij te sturen zijn beperkt nu het JGT de toegang tot maatwerk verleent. Bovendien wijst eerder onderzoek op gebreken in de governance structuur, aangezien het JGT naar zichzelf verwijst. Dit kan betekenen dat met het huidige coöperatieve model gestopt moet worden.

Fundamentele discussie

De taskforce is bezig met scenario's die begin juni aan de raad worden voorgelegd. Op basis van dit stuk kan de fundamentele discussie worden gevoerd over de financiële- en inhoudelijke kaders. Het is mogelijk keuzes te maken, zodat de tekorten worden verkleind. Gedacht wordt aan een te besparen bedrag van op termijn €2 miljoen structureel, bovenop de reeds bestaande taakstelling die oploopt naar €2 miljoen. In de programmabegroting 2021 – 2024 kunnen vervolgens de uitkomsten van deze bespreking verwerkt in het financieel perspectief.

Voorgesteld besluit:

43. Op basis van bovenstaand bezuinigingsrichting 'Jeugdhulp – minder maatwerk en meer grip' een uitgewerkt bezuinigingsvoorstel tegemoet te zien.

---

2. Welzijn – herbezinning en prioritering

Ook over de taken op het gebied van Welzijn en Wmo is de afgelopen periode veel gesproken. In de programmabegroting 2020 – 2023 is een oplopende taakstelling ter grootte van €750.000 ingeboekt op dit vlak. Daarnaast is er voor wat betreft de Wmo in deze kadernota een inschatting gemaakt van de verwachte volumetoename richting 2021 in combinatie met de aanzuigende werking van het abonnementstarief. Er moet worden bijgestuurd om binnen de beschikbare middelen te kunnen blijven.

Fundamentele discussie

Een verdere bezuiniging op welzijn kan worden doorgevoerd als er heldere keuzes worden gemaakt en focus wordt aangebracht. Dit betekent minder welzijnsactiviteiten organiseren en de focus meer leggen op kerntaken als het ondersteunen van vrijwilligerswerk en de bestrijding van eenzaamheid door de aanwezigheid in de wijken. Zaken als mantelzorgondersteuning, leefstijlcoach, ondersteuning van ouders en ondersteuning specifiek voor minderjarige vreemdelingen worden afgebouwd. Daarnaast kan gekeken worden naar de inrichting van de sociaal wijkteams, die deels worden aangestuurd door stichting Welzijn. Om de kostenstijging binnen de Wmo tegen te gaan is het noodzakelijk nadrukkelijker regie te voeren op de onderliggende processen.

De te realiseren bezuiniging wordt ingeschat op een bedrag tussen de €0,5 en €1 miljoen structureel. Hiervoor is het wel noodzakelijk stevig in te grijpen in de huidige stichting Welzijn. Er wordt gedacht aan een gefaseerde realisatie, inclusief gedeeltelijke herinvestering om de algemene voorzieningen te versterken in het kader van beperking maatwerk jeugd en Wmo. Ook hierbij geldt dat er op dit moment wordt gewerkt aan een aantal scenario's, die begin juni aan de raad worden voorgelegd. Op basis van dit stuk kan de fundamentele discussie worden gevoerd over de financiële- en inhoudelijke kaders.

Voorgesteld besluit:

44. Op basis van bovenstaand bezuinigingsrichting 'Welzijn – herbezinnen en prioritering' een uitgewerkt bezuinigingsvoorstel tegemoet te zien.

3. Participatie - meer mensen aan het werk

Bijstandsuitkeringen worden verstrekt aan inwoners die recht hebben op een inkomen in het kader van de Participatiewet en de IOAW, gedurende de periode waarin zij nog niet in staat zijn om (volledig) in eigen onderhoud te voorzien. Door de economische groei in de afgelopen jaren is het klantenaantal inmiddels flink gedaald. De laatste prognose voor 2020 komt uit op een gemiddeld klantenaantal van 2100 (zijnde een inschatting van voor de coronacrisis).

De gemeente ontvangt een rijksbijdrage voor het verstrekken van de hierboven genoemde bijstandsuitkeringen, op basis van een objectief verdeelmodel. Deze verdeelsystematiek is in de afgelopen jaren (meerdere) malen op de schop gegaan. Desondanks schommelde de feitelijke rijksbijdrage steeds rond het niveau van de daadwerkelijke uitkeringslasten. Lelystad is op dit onderdeel dus geen nadeelgemeente, maar ook geen voordeelgemeente.

Met de infrastructuur binnen de social firm en de goede ervaringen met het werkbedrijf staat er een goede basis om op termijn een voordeelgemeente te worden. Juist wanneer de werkloosheid oploopt, bijvoorbeeld als gevolg van de coronacrisis, is het noodzakelijk om inwoners uit te laten stromen naar werk. Indien er op dit vlak beter wordt gepresteerd dan het landelijk gemiddelde zal de rijksbijdrage (die gekoppeld is aan de ontwikkeling van het totaal aantal bijstandsklanten in Nederland) hoger zijn dan de daadwerkelijke uitkeringslasten.

Fundamentele discussie

De regie op mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt ligt op dit moment niet bij het werkbedrijf, maar is ondergebracht bij stichting Welzijn. Door de regie op deze groep ook onder te brengen bij het werkbedrijf zal de uitstroom naar verwachting toenemen. Dit is het DNA van het werkbedrijf en zij zijn aantoonbaar succesvol. Een centrale positionering bij het werkbedrijf, van alle activiteiten gericht op het toe leiden naar werk, biedt naast betere sturing ook mogelijkheden tot efficiencyvoordelen. Het te realiseren voordeel wordt ingeschat op een oplopend bedrag ter grootte van €1 miljoen structureel.

Voorgesteld besluit:

45. Op basis van bovenstaande bezuinigingsrichting 'Participatie – meer mensen aan het werk' een uitgewerkt voorstel tegemoet te zien.

4. Beheer openbare ruimte – verder verlagen kwaliteitsniveau

De budgetten voor het beheer van de openbare ruimte zijn in de afgelopen jaren niet geïndexeerd voor inflatie, wat maakt dat het steeds lastiger wordt het nagestreefde niveau te realiseren. Daar komt bij dat er naar aanleiding van de ICL evaluatie een taakstelling ingevuld moet worden van structureel €2 miljoen per jaar. Er is een proces doorlopen met de raad om hier invulling aan te geven, waarbij het doel is om binnen de beschikbare financiële middelen de kwaliteit op een zo hoog mogelijk niveau te handhaven. Globaal betekent dit dat de kwaliteitsambitie naar beneden toe wordt bijgesteld, van B naar C niveau:

Huidige kwaliteitsambitie		Kwaliteitsniveaus beheer en onderhoud (CROW, publicatie 288)									
	Centrum	Sub-centrum	Bedrijven terrein	Wonen	Them. Wonen	Groen buiten de stad	Groen binnen de stad	Hoofdwegen	Hoofd- fietsnet.	Polderwegen	
Technische staat	Z. Hoog / A +	Hoog / A	Basis / B	Basis / B	Basis / B	Basis / B	Basis / B	Basis / B	Basis / B	Basis / B	
Netheid	Z. Hoog / A +	Basis / B	Basis / B	Basis / B	Basis / B	Basis / B	Basis / B	Basis / B	Hoog / A	Basis / B	

Bijgestelde kwaliteitsambitie		Kwaliteitsniveaus beheer en onderhoud (CROW, publicatie 288)									
	Centrum	Sub-centrum	Bedrijven terrein	Wonen	Them. Wonen	Groen buiten de stad	Groen binnen de stad	Hoofdwegen	Hoofd- fietsnet.	Polderwegen	
Technische staat	Hoog / A	Basis / B	Sober / C	Sober / C	Sober / C	Sober / C	Sober / C	Sober / C	Sober / C	Sober / C	
Netheid	Hoog / A	Basis / B	Sober / C	Sober / C	Sober / C	Sober / C	Sober / C	Basis / B	Sober / C	Sober / C	

Fundamentele discussie

In veel referentiegemeenten is ook sprake van kwaliteitsniveau C, wat inhoudt dat de kwaliteit van de openbare ruimte – en daarmee de aantrekkelijkheid van de woonwijken- vergelijkbaar is.. Het huidige niveau voor de voorziening groot onderhoud is toereikend om voor de middellange termijn het onderhoud op gemiddeld C niveau te kunnen uitvoeren (één en ander conform besluitvorming vanuit de ICL evaluatie). Het is een meer fundamentele overweging om het kwaliteitsniveau nog verder te verlagen en

een aanvullende bezuiniging in te boeken. Uitgangspunt hierbij is dat een eventuele verdere bezuiniging niet mag leiden tot ongelukken voor de gebruikers van wegen en fietspaden.

Het kan ook een overweging zijn om de storting in de voorziening voor het groot onderhoud te verlagen in de jaren 2022, 2023 en 2024 en de geplande herijking van het MJR KSP uit te stellen tot 2023 / 2024. Dan kan er op dat moment een afweging gemaakt worden voor de langere termijn. Indien de financiële ruimte op dat moment toereikend is kan op dat moment overwogen worden de voorziening alsnog aan te zuiveren.

Voorgesteld besluit:

46. Op basis van bovenstaande overwegingen over hoe om te gaan met het beheer van de openbare ruimte enkele uitgewerkte opties tegemoet te zien in de programmabegroting 2021 – 2024.

---

5. Verhogen inkomsten

De mogelijkheden voor gemeenten om inkomsten te verhogen zijn vrij beperkt. Voor wat betreft de riool- en afvalstoffenheffing geldt dat de opgelegde tarieven een maximale opbrengst mogen genereren die gelijk is aan de kosten. Er kan gekeken worden naar de achterliggende berekening van deze kostendekkendheid. In het geval bepaalde kosten toegerekend kunnen worden aan het terrein van afvalinzameling en -verwerking of het riool kan dit worden verdisconteerd in de tarieven.

Wat resteert zijn de inkomsten uit de OZB en de toeristenbelasting. Het raadsprogramma bevat de afspraak dat er bij een dreigend begrotingstekort wordt gekeken naar het doorvoeren van bezuinigingen. Dit maakt deze optie op dit moment niet oppertuun.

Voorgesteld besluit:

47. Op basis van bovenstaand voorstel 'Verhogen inkomsten' een uitwerking van de mogelijke opties tegemoet te zien in de programmabegroting 2021 – 2024.

Overige onderwerpen

In de afgelopen bezuinigingsronde zijn er diverse opties om te bezuinigen op papier gezet. Uiteindelijk is een aanzienlijk deel van deze opties ook daadwerkelijk als bezuiniging / taakstelling ingeboekt met het vaststellen van de programmabegroting 2020 – 2023 (een bedrag dat oploopt tot €10 miljoen structureel).

Opties die destijds niet gekozen zijn kunnen nog steeds een valide mogelijkheid zijn bij een nieuwe bezuinigingsronde. De ervaring leert dat het lastig is om op dit niveau nog de kaasschaaf methode toe te passen (een beetje hier af en een beetje daar af). Het wordt langzamerhand tijd om ook op dit vlak fundamentele keuzes te gaan maken. Het gaat om diverse afwegingen door de begroting heen. Zo biedt het doelmatigheidsonderzoek dat op dit moment wordt uitgevoerd naar de doelmatigheid van City Marketing Lelystad aanknopingspunten voor keuzes richting de toekomst. In opmaat naar de programmabegroting 2021 – 2024 zullen een aantal van dit soort keuzes in beeld worden gebracht.

6.2 Op weg naar de programmabegroting 2021 – 2024

De kadernota 2021 – 2024 bevat de financiële en inhoudelijke kaders die gebruikt worden bij het opstellen van de programmabegroting 2021 – 2024. De oorspronkelijke planning van de kadernota gaat uit van de volgende data:

Datum	Orgaan	Kadernota 2021 - 2024
dinsdag 14 april 2020	College	Vaststelling kadernota 2021 - 2024 en tussentijdse evaluatie raadsprogramma
vrijdag 1 mei 2020	Raad	DEADLINE: indienen technische vragen door raadsleden (via kadernota@lelystad.nl)
donderdag 7 mei 2020	Organisatie	Beantwoording technische vragen in concept klaar
maandag 11 mei 2020	Organisatie	Laatste afstemming over beantwoording tussen portefeuillehouders en organisatie
dinsdag 12 mei 2020	College	Vaststelling beantwoording technische vragen in collegevergadering
dinsdag 19 mei 2020	Raad	Besluitvorming - kadernota 2021 - 2024 (deel 1)
dinsdag 26 mei 2020	Raad	Besluitvorming - kadernota 2021 - 2024 (deel 2)

Gezien de omstandigheden omtrent het coronavirus is niet duidelijk in hoeverre bovenstaande planning nog volstaat. Eind maart heeft de raad een informatienota ontvangen met een tussentijdse update over het kadernotaproces. Hierin is aangegeven dat het college graag met de raad in gesprek gaat over het behandelproces van de kadernota 2021 – 2024. In overleg met het presidium zal gekeken worden naar de precieze invulling van dit proces.

In het overleg met het presidium zal ook nadrukkelijk gekeken worden naar de noodzakelijk te nemen tussenstappen richting de programmabegroting 2021 – 2024. Zoals te lezen valt in hoofdstuk 6.1 bereidt het college op dit moment een aantal bezuinigingsrichtingen uit, die begin juni aan de raad worden aangeboden. Deze input zal worden betrokken bij het opstellen van de programmabegroting 2021 – 2024, die het college uiteindelijk eind september ter besluitvorming aan de raad zal voorleggen. Besluitvorming in de raad is voorzien op 10 november.

Bijlage 1: Niet opgenomen wenselijke bijstellingen

Volgorde	Taakveld		Meerjarenraming 2021 - 2024			
			2021	2022	2023	2024
Wenselijk overig (in principe geen dekking voor beschikbaar)						
1	T 8.1	Openbare ruimte Koopmanshof	-108	-	-	-
2	T 3.1	Nationaal Park Nieuw Land	-40	-40	-40	-40
3	T 8.1	Project Noorderwagenplein	-65	-	-	-
4	T 3.1	Participatie Invest MRA	-25	-25	-25	-25
5	T 2.1	Vervanging fietsbewegwijzering	-50	-35	-35	-35
6	T 2.1	Veiliger fietsoversteek Wold	-100	-	-	-
7	T 2.1	Verkeerslichten Larserdreef - Ketelmeerstraat - Torenavalkweg	-200	-	-	-
8	T 2.4	Ontwikkelingen havenbedrijf Flevokust	PM	PM	PM	PM
9	T 2.1	Belangenbehartiging A23 en Lelylijn	-30	-30	-30	-30
10	T 0.4	Onderzoeksbudget 213A	-50	-50	-50	-50
11	T 2.1	Verkeerslichten Houtribdreef - Kempenaar 01 - Karveel	-200	-	-	-
12	T 2.2	Handhaving parkeren vanwege openstellen luchthaven Lelystad	-35	-35	-35	-35
Totaal wenselijk overig (in principe geen dekking voor aanwezig)			-903	-215	-215	-215

Wenselijk voorstel 1 - geen dekking voor	T 8.1	Bedragen x € 1.000			
		2021	2022	2023	2024
Openbare ruimte Koopmanshof		-108	-	-	-

Met de uitvoering van het vastgestelde gebiedsplan Lelycentre (januari 2018) wordt het kantorengedebied tot een woongebied getransformeerd. Dit stelt andere eisen aan de openbare ruimte. Een deel van de kosten wordt verhaald op de ontwikkelaar. Daarnaast is een bedrag beschikbaar voor groot onderhoud en wordt bij de besluitvorming rond de jaarrekening 2019 voorgesteld om de grondopbrengst van €80.000 voor het project in te zetten. Samen zijn deze bedragen nog onvoldoende om de kwaliteitsslag in het gebied te maken. Deze kwaliteitsslag is noodzakelijk om de leefbaarheid in het gebied te verbeteren. Daarmee komen we tegemoet aan de vele signalen van onvrede die hierover door omwonenden worden geuit. Concreet gaat het om verbeteren/aanpassen fietsstructuur vanaf Stadspark richting Lelycentre, herindelen en versterken groenstructuur en toevoegen recreatieve functies (Parkzijde en Marktstraat).

Wenselijk voorstel 2 - geen dekking voor	T 3.1	Bedragen x € 1.000			
		2021	2022	2023	2024
Nationaal Park Nieuw Land		-40	-40	-40	-40

Binnen Nationaal Park Nieuwland wordt momenteel gewerkt aan een uitvoeringsagenda o.b.v. de Ontwikkelvisie. De provincie heeft als trekker van de projectgroep aan alle samenwerkingspartners gevraagd de komende jaren een structurele bijdrage te leveren. Voor Lelystad gaat het om een bedrag van €40.000. Door €40.000 als budget beschikbaar te stellen, kunnen wij meeliften én meesturen met deze positieve golf die het Nationaal Park is. Wij voorzien de €40.000 bijdrage te leveren in natura, waarbij we in willen zetten op versterking van Marketing en Communicatie omtrent NP Nieuwland. Hiermee zetten we NP Nieuwland als onderdeel van Lelystad steviger op de kaart, immers, 90% van het Nationaal Park Nieuwland ligt in onze gemeente. Tegelijkertijd geven we hiermee uitvoering aan onze ambities binnen LNL, het Koersdocument alsmede onderdelen van het raadsprogramma thema Toerisme & Recreatie.

Wenselijk voorstel 3 - geen dekking voor	T 8.1	Bedragen x € 1.000			
		2021	2022	2023	2024
Project Noorderwagenplein		-65	-	-	-

Met het uitvoeren van het vastgestelde gebiedsplan Lelycentre wordt een deel van het gebied van een kantorenlocatie naar een woongebied getransformeerd. Kosten die worden gemaakt om de ontwikkeling van een 3de partij mogelijk te maken worden verhaald. Daarnaast moeten we als gemeente ook zelf investeren om de verbeteringslag te maken en de kwaliteit en de veiligheid (rondom de Eurotower) van de leefomgeving te verbeteren om te komen tot het gewenste eindbeeld voor het Lelycentre. Hiervoor zijn geen middelen beschikbaar. Concreet gaat het om het herindelen en herinrichten van het openbaar groen en (een aantal) parkeerplaatsen.

Wenselijk voorstel 4 - geen dekking voor	T 3.1	Bedragen x € 1.000			
		2021	2022	2023	2024
Participatie Invest MRA		-25	-25	-25	-25

Nederland staat als gevolg van de klimaatopgave voor grote uitdagingen op het gebied van de energietransitie en de circulaire economie. Van de oude lineaire economie naar een nieuwe emissievrije en circulaire economie. Deze omwenteling heeft een hoge maatschappelijke urgentie maar kent vanuit een traditioneel businesscase perspectief een hoog risico, een relatief laag financieel rendement en langere doorlooptijden. Mede hierom heeft het Rijk besloten tot de oprichting van INVEST NL. Het kabinet heeft hiervoor 1,7 miljard beschikbaar gesteld. Binnen de MRA is geoordeeld dat de beste manier waarop op INVEST NL kan worden ingespeeld is de oprichting van INVEST MRA: een fonds en een business developmenttak. Het Noord-Hollandse deel van de MRA voorziet zo in een Regionaal Ontwikkelingsbedrijf, de gesprekspartners van INVEST NL. Dit ontbreekt vooralsnog.

INVEST MRA beoogt met business development en een fonds bedrijven in de MRA te ondersteunen die bijdragen aan de energietransitie en de circulaire economie. INVEST-MRA draagt er ook aan bij dat de beschikbare middelen van INVEST NL eventueel kunnen landen in de MRA. Voor INVEST-MRA wordt aan een fondsomvang gedacht van zo'n 80 tot 100 miljoen. De gemeente Amsterdam (50 mln) en de Provincie Noord-Holland (30 mln) zijn de trekkers geweest van de komst van INVEST-MRA. Met de oprichting van INVEST -MRA wordt zowel een economische doelstelling (economische structuurversterking) als een klimaatdoelstelling (CO2-reductie) gerealiseerd. Doelstellingen die niet beperkt blijven tot één gemeente maar grensoverschrijdend zijn.

Qua ticketomvang (2-5 mln) sluit het fonds naadloos aan op verschillende vergelijkbare fondsen (INVEST NL: vanaf 5 mln; Provincie Flevoland DE-on: 0,5 - 1,5 mln; Lelystadse Energiefonds 0,1 - 1,0 mln). De gemeente Lelystad is gelijk alle andere MRA-gemeenten gevraagd of zij wil bijdragen aan het fonds. Lelystad krijgt hiervoor een aandelenpakket ter waarde van de bijdrage. Het fonds is een revolverend fonds. De kosten voor business development activiteiten staan los van het fonds. Die kosten worden namelijk gedragen door de MRA-begroting. De eerste jaren via de begroting van het Platform Economie. Gedacht wordt aan een bijdrage van 1 mln euro. De rentelasten wanneer vreemd vermogen wordt aangetrokken zullen in de begroting dienen te worden opgenomen. Ingeschat wordt dat er zo'n 20 à 25k benodigd is zolang het geld uitstaat.

Wanneer Lelystad besluit om niet mee te doen, zouden initiatieven uit Lelystad of van Lelystadse partijen nog steeds in aanmerking kunnen komen voor het INVEST-MRA fonds. Wanneer echter te weinig gemeenten mee gaan doen, kan het betekenen dat Amsterdam het fonds alleen voor zichzelf opzet. Door de omvang van het fonds nemen we aan dat ze hier en daar het verschil kan maken voor de grote transitie die nodig zijn. Samenwerking is hier van toegevoegde waarde.

Wenselijk voorstel 5 - geen dekking voor	T 2.1	Bedragen x € 1.000			
		2021	2022	2023	2024
Vervanging fietsbewegwijzering		-50	-35	-35	-35

In het raadsprogramma is opgenomen dat de fietsbewegwijzering verbeterd moet worden. Lelystad beschikt nu over een eigen systeem van fietsbewegwijzering. Dit systeem is kwetsbaar, met als gevolg dat inmiddels een deel van de bebording ontbreekt. Daarnaast blijkt dit systeem niet duidelijk te zijn voor fietsers. Bij aanpassing van de bewegwijzering zullen de doelen verwezen worden die in de gemeentelijke nota bewegwijzering vastgesteld zijn, waaronder interlokale bestemmingen, belangrijke toeristische bestemmingen en het station.

Conform de wettelijke verplichting dient de bewegwijzering door de Nationale Bewegwijzeringdienst uitgewerkt te worden. Voor 2021 wordt daarom 50.000 planvoorbereidingskosten aangevraagd ter dekking van de kosten van de NBd. De vervanging van de bewegwijzering door borden in overeenstemming met de wettelijke vormgeving (RVV1990) kost €350.000. Conform het Besluit Begroting en Verantwoording dient deze investering over meer jaren afgeschreven te worden. Een afschrijvingstermijn van 10 jaar leidt tot een kapitaallast van €35.000 vanaf 2022.

Wenselijk voorstel 6 - geen dekking voor	T 2.1	Bedragen x € 1.000			
		2021	2022	2023	2024
Veiliger fietsoversteek Wold		-100	-	-	-

Uit klachten blijkt dat de fietsoversteek Wold bij het Laarhof door veel verkeersdeelnemers als onveilig wordt ervaren. Er hebben de afgelopen jaren ongevallen plaatsgevonden, waarvan een aantal inzet van een ambulance heeft gevraagd. De verkeerssituatie kan verbeterd worden door het fietspad te verplaatsen. Dit heeft als bijkomend voordeel dat de brug over het water kan komen te vervallen.

Wenselijk voorstel 7 - geen dekking voor	T 2.1	Bedragen x € 1.000			
		2021	2022	2023	2024
Verkeerslichten Larserdreef - Ketelmeerstraat - Torenavalkweg		-200	-	-	-

Door de toenemende verkeersdruk op de Larserdreef heeft het verkeer vanaf de Ketelmeerstraat en de Torenavalkweg steeds meer moeite om de Larserdreef op te rijden. Automobilisten nemen hierdoor risico's, wat al tot aanrijdingen geleid heeft. Inmiddels heeft het probleem een zodanige vorm aangenomen dat maatregelen niet kunnen wachten tot na 2021. Op deze locatie hebben zich meerdere ongevallen voorgedaan, waaronder een aantal met inzet van de ambulance. Door de plaatsing van verkeerslichten verbetert de bereikbaarheid van de Ketelmeerstraat en vermindert de verkeersonveiligheid. In 2021 wordt het groot onderhoud aan de Larserdreef uitgevoerd. Plaatsing van de verkeerslichten zou hiermee gecombineerd kunnen worden.

Wenselijk voorstel 8 - geen dekking voor	T 2.4	Bedragen x € 1.000			
		2021	2022	2023	2024
Ontwikkelingen havenbedrijf Flevokust		PM	PM	PM	PM

Op verzoek van de raad wordt op dit moment de ontwikkeling en oprichting van een havenbedrijf onderzocht. Eind 2018 heeft de raad onder andere besloten om geen wensen en bedenkingen te uiten bij het voorgenomen collegebesluit (om in principe te besluiten om samen met de provincie Flevoland een Besloten Vennootschap (B.V.) havenbedrijf uit te werken als organisatievorm voor de doorontwikkeling van Flevokust Haven). De raad en provinciale staten hebben voor die uitwerking een aantal kaders benoemd. Het streven is om voor de zomer 2020 de uitwerking, een businessplan, voor te leggen voor besluitvorming aan college en raad. Binnen de provincie vindt hetzelfde proces plaats. Een door de gemeente en provincie aangestelde kwartiermaker werkt het businessplan uit inclusief begroting en exploitatie. Momenteel worden in samenwerking met de provincie diverse (financiële) varianten onderzocht. In hoeverre dit leidt tot een voorstel richting kadernota valt nu niet te specificeren.

Wenselijk voorstel 9 - geen dekking voor	T 2.1	Bedragen x € 1.000			
		2021	2022	2023	2024
Belangenbehartiging A23 en Lelylijn		-30	-30	-30	-30

Lelystad zet zich samen met de provincies Flevoland en Noord-Holland en andere gemeenten in Noord-Holland, Flevoland en Overijssel in voor de A23 (Alkmaar-Lelystad-Zwolle-Duitsland). De A23 wordt daarbij gepromoot als onderdeel van het Trans-Europese Transportnetwerk (TEN-T). Daarnaast zetten de noordelijke provincies/gemeenten, de gemeente Noordoostpolder en de provincie Flevoland zich actief in om de Lelylijn (Zuiderzeelijn) gerealiseerd te krijgen. De gemeente Lelystad wil hier een actieve bijdrage aan leveren. Om beide lobbytrajecten samen met andere partijen te kunnen uitvoeren is het nodig om ook financieel bij te dragen aan de kosten van onderzoeken en de promotie. Deze kunnen niet uit andere middelen gedekt worden.

Wenselijk voorstel 10 - geen dekking voor	T 0.4	Bedragen x € 1.000			
		2021	2022	2023	2024
Onderzoeksbudget 213A		-50	-50	-50	-50

Benodigd budget voor jaarlijks 3 onderzoeken artikel 213A. Dit zijn periodieke onderzoeken door het college naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het college gevoerde bestuur. Deze onderzoeken vergen de nodige inzet waarvoor structureel budget nodig is.

Wenselijk voorstel 11 - geen dekking voor	T 2.1	Bedragen x € 1.000			
		2021	2022	2023	2024
Verkeerslichten Houtribdreef - Kempenaar 01 - Karveel		-200	-	-	-

Door de toenemende verkeersintensiteiten op de Houtribdreef wordt het voor het verkeer vanaf de Kempenaar 01 en vanaf de Karveel steeds moeilijker om de dreef op te rijden of over te steken. Ook links afslaand verkeer vanaf de Houtribdreef heeft steeds meer problemen. De toenemende verkeersdruk leidt ertoe dat automobilisten risico's gaan nemen, waardoor de verkeersveiligheid in het geding is. Inmiddels hebben zich op deze locatie meerdere ongevallen voorgedaan, waaronder een aantal met inzet van de ambulance. Vooral in de middagspits staan er lange wachtrijen verkeer te wachten op de Kempenaar en op de doorsteek in de dreef. Buslijn 13 heeft hier ook hinder van, en loopt hier vertraging op. De plaatsing van verkeerslichten kan de doorstroming vanuit de wijken verbeteren en kan de verkeersveiligheid worden verbeterd.

Wenselijk voorstel 12 - geen dekking voor	T 2.2	Bedragen x € 1.000			
		2021	2022	2023	2024
Handhaving parkeren vanwege openstellen luchthaven Lelystad		-	-35	-35	-35

De openstelling van luchthaven Lelystad heeft naar verwachting extra parkeerdruk in de openbare buitenruimte tot gevolg. De vraag naar extra toezicht en handhavingscapaciteit en het beschikbaar stellen van deze extra capaciteit in de luchthavenomgeving zal ten koste gaan van de capaciteit elders, tenzij extra capaciteit wordt aangesteld. Het is wel van belang regelmatig controles in de luchthavenomgeving uit te voeren, omdat anders het risico van wildparkeren in de openbare ruimte groot is. Het aantal fte dat met controles binnen de luchthavenomgeving gepaard gaat wordt geschat op 0,5 fte. Op dit moment bestaan echter nog onzekerheden bij dit onderwerp (datum van openstelling luchthaven, de te verwachten parkeerdruk, omvang (en tarieven) van de parkeergelegenheid die de luchthaven zelf gaat bieden en dergelijke).

ChristenUnie

MOOI LELYSTAD

Amendement 2

Datum raadsvergadering : 2 juni 2020
 Agendapunt : Punt 6 – Kadernota 2021 - 2024
 Onderwerp : Invoering vergoeding fractieassistenten

Ondergetekende(n) stelt/stellen voor het voorgesteld besluit nr 2. te doen vervallen.

Ingediend door:

InwonersPartij Jeantiënne vd Hoek	CDA Jelle Hijmissen	Forum voor de Ouderen Koen Dreesman	ChristenUnie Henk Schraa
PVV Ashwin van Stormbroek	VVD Dennis Grimbergen	Mooi Lelystad Bart Schopman	

Toelichting:

- De indieners zijn van mening dat over deze zaken aan het begin van een raadsperiode afspraken gemaakt moeten worden. Tevens ontvangen politieke partijen fractievergoedingen waaruit een vergoeding voor fractieassistenten betaald kan worden.
- De recent bekend geworden belastingverplichting in deze werkt bovendien naar onze mening onverwacht nadelig en wordt daarmee het beoogde doel tenietgedaan.
- Verder is de afgelopen jaren de ondersteuning van de raad meermalen versterkt.
- Ook omdat 'overall' op wordt bezuinigd en gegeven de financiële onzekerheden van de coronacrisis is de aanpassing om het voorgesteld besluit te doen vervallen voor nu ons uitgangspunt.

Aangenomen aantal stemmen voor:

Verworpen aantal stemmen tegen:

PVV		Mooi Lelystad	
CDA		Denk	
Forum voor Flevoland		PvdA	
VVD		D'66	
SP		Jong Lelystad	
FvdO		Groen Links	
Leefbaar Lelystad		CU	
		InwonersPartij	

Handtekening Griffier:

Handtekening Burgemeester:

AMENDEMENT 5

Datum raadsvergadering : 19 mei 2020

Agendapunt : Punt 6, Kadernota 2021-2024

Onderwerp : Incidentele aanvullende ondersteuning theaterfunctie Agora.

Ondergetekende(n) stelt/stellen voor om het voorgestelde besluit 18 in zijn geheel te doen vervallen.

“Voorgesteld besluit nr 18: Op basis van.....in 2023.”

Ingediend door:

InwonersPartij
Luc Baaten

Forum voor de Ouderen
Koen Dreesman

Toelichting:

Het voorgesteld besluit is niet in lijn met eerder gemaakte afspraken en ondanks bekendheid met de veranderingen in de exploitatie werd er ook niet ingespeeld op te verwachten bedrijfsmatige financiële veranderingen.

AMENDEMENT op voorgesteld besluit “Kadernota 2021 – 2024”

De tekst van besluitpunt 36b wordt in zijn geheel vervangen door:

- 36b-1 *Voor iedere beoogde LNL-investering een voorstel ter besluitvorming door de raad tegemoet te zien, met daarin een duidelijke inhoudelijke onderbouwing van de investering, een besluit over de financiering van de kapitaalslasten, en een overzicht van hoeveel dekkingsruimte er dan nog resteert voor toekomstige LNL-investeringen.*
- 36b-2 *Geen volgorde vast te stellen, en projecten te selecteren op basis van:*
- *Het voordoen van (markt)kansen, alsmede op*
  - *Het voordoen van kansen voor substantiële publieke of private co-financiering, alsmede op*
  - *Het (nog vast te stellen) Programmaplan Lelystad Next Level.*

Ondertekening:

Van der Herberg

Grimbergen

De Wilde

Sprong

Kruis

Dreesman

Schopman

Wilcke

Aktan

TOELICHTING

Dit amendement verwijdt de expliciete opsomming van *enkele* mogelijke investeringsdoelen in het kader van Lelystad Next Level. Het college antwoordt op gestelde vragen dat er op dit moment wordt gewerkt aan een Programmaplan Lelystad Next Level. Dat is de aangewezen plek om een inhoudelijk (investerings)programma vast te leggen.

ChristenUnie

Amendement 15

Datum raadsvergadering : 19 mei 2020
Agendapunt : Punt 6, Kadernota 2021-2024
Onderwerp : Lelyarchief

Ondergetekende(n) stelt/stellen voor om het voorgestelde besluit 42 in zijn geheel te doen vervallen en te vervangen door:

Voorgesteld besluit nr 42: "Op basis van bovenstaand voorstel 'Lelyarchief' de begroting 2021 bij te stellen met - €20.000 en dit bedrag te onttrekken aan het beschikbare budget van de raad."

Ingediend door:

InwonersPartij Luc Baaten	Forum vd Ouderen Koen Dreesman	ChristenUnie Henk Schraa	Jong Lelystad Murat Aktan
PVV Ashwin van Stormbroek	Groen Links Judith Boertjens	VVD Dennis Grimbergen	

Toelichting (aangepast):

- Dit voorstel is een direct uitvloeisel van de wensen van de raad en dient dan ook door de raad te worden bekostigd.

Aangenomen aantal stemmen voor:

Verworpen aantal stemmen tegen:

PVV		Mooi Lelystad	
CDA		Denk	
Forum voor Flevoland		PvdA	
VVD		D'66	
SP		Jong Lelystad	
FvdO		Groen Links	
Leefbaar Lelystad		CU	
		InwonersPartij	

Handtekening Griffier:

Handtekening Burgemeester:

AMENDEMENT op voorgesteld besluit “Kadernota 2021 – 2024”

De tekst van besluitpunt 43 wordt vervangen door:

Een uitgewerkt bezuinigingsvoorstel tegemoet te zien dat is gericht op afname van beschikte jeugdhulp.

Ondertekening:

Van der Herberg

Grimbergen

De Wilde

Sprong

Schraa

Schoone

TOELICHTING

De voorgestelde besluittekst is in strijd met het raadsprogramma. Getuige de reactie van het college is dat onbedoeld, en werd er met “*minder maatwerk*” bedoeld “*minder beschikte jeugdhulp*”. Dit amendement brengt de besluittekst in lijn met de intentie, waardoor er verder geen verwarring meer over kan zijn.

#JONGLELYSTAD

MOOI LELYSTAD

A M E N D E M E N T

Datum raadsvergadering: 19 mei en 2 juni 2020
Agendapunt: kadernota 2021- 2024
Onderwerp: kwaliteitswaarborging bij bezuinigingsvoorstel jeugdzorg

Ondergetekenden stellen voor het voorgesteld besluit als volgt aan te vullen:

Voorgesteld besluit 43. ... **waarbij de kwaliteitswaarborgen zijn opgenomen.**

Ingediend door:

Leefbaar Lelystad	Jong Lelystad	PVV	VVD
Marianne v/d Watering	Murat Aktan	Ashwin Stormbroek	Dennis Grimbergen
CDA	PvdA	InwonersPartij	Mooi Lelystad
Jelle Hijmissen	Emiel van der Herberg	Fred Wilcke	Bart Schopman

Toelichting:

Het is belangrijk dat bij een dergelijke forse bezuiniging de kwaliteit van de jeugdzorg gewaarborgd blijft. Dit verdient daarom aandacht bij elk bezuinigingsaspect op de jeugdzorg.

PvdA

#JONGLELYSTAD

MOOI LELYSTAD

PARTIJ VOOR DE VRIJHEID
LELYSTAD

AMENDEMENT

Datum raadsvergadering: 19 mei 2020
Agendapunt: 6, Kadernota 2021 - 2024
Onderwerp: Welzijn - herbezinnen en prioritering

Ondergetekende(n) stelt / stellen voor het voorgesteld besluit als volgt te wijzigen,

besluitregel 44:

“Op basis van bovenstaand bezuinigingsrichting ‘Welzijn – herbezinnen en prioritering’ een uitgewerkt bezuinigingsvoorstel tegemoet te zien.”

te schrappen en te vervangen door:

“Voor de bezuinigingsrichting "Welzijn - herbezinnen en prioritering" een uitgewerkt bezuinigingsvoorstel tegemoet te zien.”

Ingediend door:

SP	PvdA	VVD	D66
Alexander Sprong	Emiel van der Herberg	Meta Jacobs	Sanne de Wilde
Jong Lelystad	Mooi Lelystad	Forum voor de Ouderen	
Murat Aktan	Bart Schopman	Koen Dreesman	

PVV

Ashwin van Stormbroek

Toelichting:

Met dit amendement doet de raad wel het verzoek om een voorstel te ontvangen met daarin gevonden oplossingen en opbrengsten.

Hierbij middels een stoplichtenmodel met een korte toelichting per onderwerp vervolgens inzichtelijk te maken welke resultaten zijn behaald: deelnemers, resultaten, preventie, samenwerking etc.

De raad doet hiermee nog geen uitspraak welke keuzes daarin acceptabel zijn en wenst dit straks op basis van het gehele voorstel te beoordelen.

Amendement

Besluitvormende raadsvergadering van 19/26 mei en 2 juni 2020

Agendapunt 6: Kadernota 2021–2024

Onderwerp: **Participatie – meer mensen aan het werk**

Ondergetekende stelt voor om besluit punt 45 te wijzigen in:

Op basis van bovenstaande bezuinigingsrichting “Participatie – meer mensen aan het werk” een uitgewerkt voorstel tegemoet te zien, waarin niet (de omvang van) de bezuiniging centraal staat, maar de inhoudelijke beste oplossing mbt de regie voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Dit amendement is ingediend door de fracties van

GroenLinks

Jong Lelystad

SP

Sjaak Kruis

Murat Aktan

Alexander Sprong

Toelichting:

Nu de positie van kwetsbare mensen op de arbeidsmarkt m.n. door de Coronacrisis naar verwachting sterk verslechtert komt het er meer dan ooit op aan dat de meest effectieve werkwijze en taakverdeling centraal staan en niet een te bezuinigen bedrag.

A M E N D E M E N T

Datum raadsvergadering: 19 mei en 2 juni 2020
Agendapunt: kadernota 2021- 2024
Onderwerp: bezuiniging bestuursondersteuning wegens vertrek van twee wethouders

Ondergetekenden stellen voor het voorgesteld besluit als volgt aan te vullen

Besluitpunt 48. Bij de begroting de bedragen voor bestuursondersteuning aan te passen aan de omvang van het College op dat moment.

Ingediend door:

Leefbaar Lelystad

PvdA

PVV

Marianne v/d Watering Emiel van der Herberg Ashwin v. Stormbroek

Toelichting:

Bij de toetreding van een zesde wethouder in het college is er in 2018 150.000 euro extra voor bestuursondersteuning ingezet. Wegens het vertrek van twee van de zes wethouders kan er nu dus een bezuiniging plaatsvinden van 300.000 euro op de bestuursondersteuning. Mocht er bij de programmabegroting een vijfde wethouder benoemd zijn, dan dient het bedrag bijgesteld te worden met 150.000 euro.

Wat betreft de verwijzing naar maximaal vijf wethouders in de volgende raadsperiode betekent dit dat de kostenbesparing op bestuursondersteuning sowieso eerder in kan gaan wanneer er niet tussentijds alsnog wordt uitgebreid naar een zesde wethouder.

Aangenomen Aantal stemmen voor:
Verworpen Aantal stemmen tegen:

VVD		SP	
LL		JL	
IPL		CU	
PVV		CDA	
PvdA		LB	
GrLi		DENK	
D66		FvdO	
		FvF	

A M E N D E M E N T

Datum raadsvergadering: 02 juni 2020
Agendapunt: Tweede termijn, Kadernota 2021-2024
Onderwerp: besluitpunt

Ondergetekende(n) stelt / stellen voor het voorgesteld besluit als volgt te wijzigen,

Met betrekking tot het voorgesteld besluit:

Toe te voegen

50. "In de begroting een taakstelling op de loonkosten op te nemen van effectief de loonsom over 2020 en deze te bevriezen voor een periode van drie jaren vanaf 2021 (Eventuele wettelijke (cao-)verhogingen zijn uitgesloten van de taakstelling). Indien de gemeente nieuwe taken van rechtswege of bij besluit van de Raad moet uitvoeren, zal de Raad hierover eerst vooraf beargumenteerd geïnformeerd worden middels duiding van benodigd budget".

Ingediend door:

VVD <i>Dennis Grimbergen</i>	Forum voor de Ouderen <i>Koen Dreesman</i>	Mooi Lelystad <i>Bart Schopman</i>
PVV <i>Ashwin van Stormbroek</i>	Leefbaar Lelystad <i>Jack Schoone</i>	

Toelichting:

De bezetting/formatie per inwoner neemt steeds meer toe. In tijden van automatisering en efficiency in werken moeten maatregelen leiden tot het verkleinen van de bezetting. Het is vreemd dat de organisatie er niet in slaagt de bezetting positief te beïnvloeden en hier besparingen op te realiseren. Het is daarbij tevens onduidelijk wat de status van de vigerende opgave is. Ook hierbij is het zorgelijk en opmerkelijk dat er ingehuurde kennis inmiddels meerdere jaren achtereen in de gemeente actief zijn en sommigen zelfs de 5 jaren ruim overstijgen.

A M E N D E M E N T

Datum raadsvergadering: 02 juni 2020

Agendapunt: Tweede termijn, Kadernota 2021-2024

Onderwerp: besluitpunt

Ondergetekende(n) stelt / stellen voor het voorgesteld besluit als volgt te wijzigen,

Met betrekking tot het voorgesteld besluit:

Toe te voegen

49. De inleen periode van een arbeidskracht vanaf 2021 is regulier niet langer dan maximaal 12 maanden of voor de maximale duurtijd van een project van 24 maanden. Hierbij is het nadrukkelijk niet toegestaan dat een inleener 1:1 op een reguliere formatieplaats wordt ingezet. De som op inleen wordt met ingang van 2021 voor de duurtijd van 3 jaren gemaximeerd op 16% van de reguliere loonsom over het voorgaand boekjaar. Hierbij is aandacht voor tenminste een evenredige verdeling van uitvoerend personeel in relatie tot ondersteunend personeel en inhuur van personeel op beleidstaken. Waar mogelijk wordt inleen zo spoedig mogelijk kwalitatief vervangen door eigen personeel, binnen gesteld budget kosten personeel eigen.

Ingediend door:

VVD
Dennis Grimbergen

Forum voor de Ouderen
Koen Dreesman

Mooi Lelystad
Bart Schopman

PVV
Ashwin van Stormbroek

Leefbaar Lelystad
Jack Schoone

CDA
Jelle Hijmissen

Toelichting:

De kosten op inleen bedragen ruimt 16% van de loonsom over 2019. Uit de statistieken blijkt dat deze sinds 2016 oplopen, met een kleine afwijking in 2018. Het is vreemd dat de organisatie er niet in slaagt deze kosten beheersbaar te krijgen door het aantrekken van kwaliteit in de eigen organisatie. Daarbij is het zorgelijk en opmerkelijk dat er ingehuurde kennis inmiddels meerdere jaren achtereen in de gemeente actief zijn en sommigen zelfs de 5 jaren ruim overstijgen.

AMENDEMENT A28

Datum: RV 2 juni 2020
Agendapunt: Kadernota
Onderwerp: Veiliger fietsoversteek Wold

Ondergetekende(n) stelt / stellen voor het voorgesteld besluit als volgt aan te vullen:

Aan het overzicht "Incidenteel - Reserve Ontwikkeling Stad", het wenselijke voorstel 6 "Veiliger fietsoversteek Wold" toe te voegen en de ROS met 100k bij te stellen.

Ingediend namens:

Murat Aktan
#JONGLELYSTAD

Fred Wilcke
InwonersPartij

Judith Boertjens
GroenLinks

Alexander Sprong
SP

Koen Dreesman
Forum voor de Ouderen

Ashwin van Stormbroek
PVV

Jelle Hijmissen
CDA

Toelichting:

Op dit onoverzichtelijke kruispunt gebeuren met regelmaat ongevallen. Helaas vallen andere opties om het e.e.a. hier veiliger (overzichtelijker) te maken duurder uit. Met deze incidentele bijdrage wordt de verkeerssituatie in elk geval verbeterd. De bijdrage wordt geleverd uit een potje (ROS) dat voor dit soort zaken gebruikt kan worden. We verwachten meer verkeer binnen de bebouwde kom vanwege het thuiswerken de komende periode. Omdat de veiligheid van dit kruispunt verder onder druk staat, vinden we het gerechtvaardigd om het ROS-potje te gebruiken.

AMENDEMENT - A29

Datum: RV 2 juni 2020
Agendapunt: Kadernota
Onderwerp: Bijstelling 43 - Externe kennis en expertise

Ondergetekende(n) stelt / stellen voor het voorgesteld besluit als volgt aan te vullen:

“Op basis van het voorstel ‘Externe kennis en expertise’ de begroting 2021 bij te stellen met -€80.000 en dit bedrag te onttrekken aan de reserve ontwikkeling stad.”

Ingediend namens:

Murat Aktan   Emiel van der Herberg   Koen Dreesman   Sanne de Wilde
#JONGLELYSTAD   PvdA   Forum voor de Ouderen   D66

Toelichting:

Betreft een vergeten besispunt in de Kadernota.

Aangenomen
Verworpen

- Aantal stemmen voor:
 Aantal stemmen tegen:

VVD		SP	
LL		JL	
IPL		CU	
PVV		CDA	
PvdA		ML	
GrLi		DENK	
D66		FvdO	
		FvF	

ChristenUnie

PARTIJ VOOR DE VRIJHEID
LELYSTAD

Amendement 30

Datum raadsvergadering : 19 mei 2020
Agendapunt : Punt 6, Kadernota 2021-2024
Onderwerp : Handhaving parkeren luchthaven

Ondergetekende(n) stelt/stellen voor om het voorgestelde onder 12 T 2.2, *ondanks dat dit voor dit moment een wenselijk voorstel is*, in zijn geheel te doen schrappen (pagina 39 van de Kadernota).

Ingediend door:

InwonersPartij   Forum vd Ouderen   ChristenUnie   PVV
Luc Baaten   Koен Dreesman   Jarno Volmer   Ashwin van Stormbroek

Groen Links   VVD
Judith Boertjens   Dennis Grimbergen

Toelichting (aangepast):

Het betreft 'Handhaving parkeren vanwege openstellen Luchthaven Lelystad' (wens van een 0,5fte).

- Buiten de onzekerheden in het algemeen van dit moment kan het niet zo zijn dat wij vanwege mogelijke parkeerdruk/overlast in de omgeving van de luchthaven en het gevolg van te hanteren (hoge??) tarieven hier extra handhaving op moeten zetten die ten laste komt van de inwoners van deze stad.
- Handhaving kan o.a. zoals ook op Schiphol met de KMar gebeuren.

Aangenomen aantal stemmen voor:

Verworpen aantal stemmen tegen:

PVV		Mooi Lelystad	
CDA		Denk	
Forum voor Flevoland		PvdA	
VVD		D'66	
SP		Jong Lelystad	
FvdO		Groen Links	
Leefbaar Lelystad		CU	
		InwonersPartij	

Handtekening Griffier:

Handtekening Burgemeester:

Amendement

Besluitvormende raadsvergadering van 19/26 mei en 2 juni 2020

Agendapunt 6: Kadernota 2021–2024

Onderwerp: **Continuïteit Jongereninitiatief Urbn Village**

Ondergetekende stelt voor om aan de besluiten toe te voegen:

Voor de jaren 2021 en 2022 uit de (bestaande) begrotingspost voor broedplaatsen in ieder geval jaarlijks € 15.000 te bestemmen voor continuïteit van Urbn Village.

Dit amendement is ingediend door de fracties van

GroenLinks

Jong Lelystad

PvdA

SP

Sjaak Kruis

Murat Aktan

Emiel van der Herberg Alexander Sprong

Toelichting:

In de begroting is, op initiatief van de raad, een jaarlijks bedrag opgenomen om broedplaatsen en andere creatieve initiatieven vanuit de bevolking financieel te ondersteunen. Een van die initiatieven die vorig jaar van start is gegaan betreft het prachtige jongereninitiatief Urbn Village. Het initiatief draait goed, maar om echt levensvatbaar te zijn en financieel op eigen benen te staan is een jaar onvoldoende. Dit initiatief verdient daarom ook de komende jaren steun van de raad. Dit vraagt geen nieuw geld, maar gerichte inzet van bestaande middelen.

A M E N D E M E N T

Datum raadsvergadering: 19 mei en 2 juni

Agendapunt 6: *Kadernota 2021-2024*

Onderwerp: Eerlijk OZB-heffen zonder nadeel voor een groep agrariërs

Ondergetekende(n) stellen voor om aan het voorgesteld besluit het volgende beslispunt toe te voegen:

“Op dezelfde manier OZB te heffen als voor 2012, waarbij dit stapsgewijs wordt teruggedraaid, te beginnen in 2021. Deze wijziging budgetneutraal door te voeren en bij een eventueel tekort aan middelen een verhoogd beroep te doen op de OZB voor niet-woningen.”

Toelichting:

In 2011 heeft de raad besloten om de OZB-gebruikersbelasting op niet-woningen te verschuiven naar de eigenaren. Deze maatregel was primair ingegeven om het leegstandsrisico te verleggen naar de eigenaren van niet-woningen en hiermee de eigenaren een extra stimulans te geven om leegstaande panden alsnog te verhuren. Uit het onderzoek van het college “Onderzoek naar effecten ‘OZB belastingverschuiving’ van gebruikers naar eigenaren niet-woningen (2019)” blijkt dat de leegstand niet is afgenomen, maar juist is toegenomen en blijkt dat de maatregel niet aantoonbaar heeft geleid tot een afname van de leegstand. Door deze verschuiving kunnen ondernemers in Lelystad geen gebruik meer maken van de wettelijk bepaalde vrijstelling van de OZB-gebruikersbelasting voor het woondeel. En dat zorgt voor structurele hogere belastingen voor deze groep.

In 2016 heeft de desbetreffende groep alleen al €202927,26 extra belasting betaald* (zie bijlage 1). Dit is een indicatie van wat er jaarlijks door deze groep teveel aan belasting wordt betaald. De raad heeft al in 2016** (zie bijlage 2) geconstateerd dat er een probleem is en heeft daarvoor een nadeelcompensatie bedongen. Het probleem voor deze groep agrariërs is eenvoudig op te lossen door weer op de oude manier belasting te heffen.

Lelystad is op dit moment de enige gemeente in Flevoland die op deze manier belasting heft, waarbij het nadeel voor de agrariërs optreedt. De gemeenten die op eenzelfde manier belasting heffen als Lelystad, zijn in Nederland op een hand te tellen. Dit geeft een ongunstig belastingklimaat voor agrariërs en is daarmee in strijd met Lelystad next level.

Ondertekenaars:

Henk Schraa

Jelle Hijmissen

Dennis Grimbergen

Murat Aktan

ChristenUnie

CDA

VVD

JongLelystad

Ashwin van Stormbroek

Jack Schoone

PVV

Leefbaar Lelystad

TABEL SCHEEFGROEI OZB woondelen in niet-woningen T/M 2016

In 2012 is voor het eerst een verschuiving doorgevoerd

		extra inkomsten gemeente Lelystad t.o.v. vorig jaar	nadeel in een specifiek jaar voor belasting plichtige	cumulatief nadeel in een specifiek jaar
2012	0,0239%	€ 20.641,43 tov 2011	€ 20.641,43 tov. 2011	€ 20.641,43
2013	0,0547%	€ 40.357,11 tov. 2012	€ 60.998,54 tov.2011	€ 81.639,97
2014	0,0591%	€ 48.319,57 tov. 2013	€ 109.318,11 tov. 2011	€ 190.958,08
2015	0,0620%	€ 46.876,96 tov. 2014	€ 156.195,07 tov 2011	€ 347.153,15
2016	0,0627%	€ 46.732,19 tov. 2015	€ 202.927,26 tov 2011	€ 550.080,41
	0,2624%			

in 2010 bedroeg het ozb tarief voor niet woningen, gebruikersdeel
gecorrigeerd voor inflatie en waardeling kom je ongeveer op **0,2256**
0,2624% uit prijspeil 2016

In 2012 is voor het eerst een verschuiving doorgevoerd. Dat vertegenwoordigt een bedrag van 20K
In 2013 is er een volgende verschuiving van 0,0547% doorgevoerd. Dit loopt dan verder.

Bijlage 1

Bijlage 2

ChristenUnie

MOTIE

Datum raadsvergadering: 5 juli 2016

Agendapunt 14: Jaarrekening

Overwegende dat

- Niet-woningen met een woondeel kleiner dan 70% van de totale WOZ-waarde van het object (bedrijfspand) bij wet sinds 2006 vrijgesteld zijn van het betalen van gebruikersbelasting over het woondeel.
- De gemeenten in 2006 zijn gecompenseerd door het Rijk voor het wegvallen van de gebruikersbelasting op het woondeel bij niet-woningen.
- Door een raadsbesluit uit 2011, sinds 2012 voor niet-woningen elk jaar een deel van gebruikersbelasting is overgeheveld naar de eigenarenbelasting, waardoor het percentage voor het eigenarendeel jaarlijks stijgt en dat van het gebruikersdeel jaarlijks daalt en nu na 5 jaar 0% bedraagt.
- Bij 270 eigenaren met een woondeel sinds 2012 de eigenarenbelasting jaarlijks met een bepaald percentage is gestegen, terwijl de gebruikersbelasting over het woondeel niet met eenzelfde percentage kon worden verlaagd omdat die bij wet al 0% bedroeg.
- Deze 270 eigenaren door het gewijzigde gemeentelijk beleid zo onbedoeld worden benadeeld door een sterk gestegen OZB aanslag.
- De raad dit pas in najaar 2015 ontdekt heeft en dit niet kon repareren door een tariefdifferentiatie.
- Het ministerie van binnenlandse zaken aangeeft dat de gemeente niets in de weg staat (om buiten de ozb tariefstelling om) deze groep van 270 benadeelden te compenseren.

Spreekt uit dat

- Deze 270 eigenaren benadeeld zijn door harmonisatie van de ozb tot een aanslag alleen gebaseerd op het eigenarendeel;
- Compensatie van deze 270 eigenaren gewenst is.

Draagt het college op

- na te gaan hoeveel ozb er extra is binnengekomen via deze 270 eigenaren door de overheveling van het belastingpercentage van het gebruikersdeel naar het eigenarendeel.
- een voorstel uit te werken of deze groep gecompenseerd kan worden en dit mee te nemen als voorstel bij de voorbereiding van de programmabegroting.

En gaat over tot de orde van de dag

CDA,   Leefbaar Lelystad   ChristenUnie

Wim Bussink   Jack Schoone   Henk Schraa

Toelichting:

Op basis van de beantwoording van technische vragen van de CDA-fractie in het najaar van 2015 blijkt dat ongeveer 270 eigenaren van een niet-woning met een woondeel nadeel hebben ondervonden van het overhevelen van de gebruikersbelasting naar het eigenarendeel. Daardoor is de ozb belasting toegenomen met 25% tot soms wel meer dan 50% ten opzichte van 2011. In euro's uitgedrukt is de ozb veelal gestegen met **500-1000** euro per niet-woning met een woondeel. Ter vergelijking de gemiddelde ozb van woningen is tussen 2010 en 2015 met ongeveer 5% gestegen (van 299€ tot 314€) of wel 15 euro.

Nb. De totale waarde van het woningdeel bij niet woningen is cumulatief ruim 75 miljoen euro op basis van info van de gemeente Lelystad.

Afschaffing gebruikersbelasting woningen

In een wetsvoorstel met betrekking tot de afschaffing van de gebruikersbelasting op woningen heeft de wetgever een voorstel opgenomen om ook voor een woningdeel in een niet-woning de gebruikersbelasting af te schaffen (amendement de Pater). Het gaat hier bijvoorbeeld om bedrijfspanden waarin een woning is opgenomen. Daardoor is sinds 1 januari 2006 het woondeel bij niet-woningen vrijgesteld van gebruikersbelasting.

Eind januari 2006 heeft minister Remkes alle gemeenten gevraagd inzicht te geven in het verlies aan inkomsten. Het Rijk heeft de gemeenten hiervoor gecompenseerd door middel van een integratieuitkering van €25 miljoen structureel.

A M E N D E M E N T

Datum raadsvergadering: 2 juni 2020
Agendapunt: 9, kadernota
Onderwerp: Veilige fietspaden in Lelystad

Ondergetekende(n) stelt / stellen voor het voorgesteld besluit als volgt aan te vullen.

Aan het overzicht "Incidenteel – Reserve Ontwikkeling Stad" het wenselijke voorstel 6 het onderstaande toe te voegen
Een onderzoek te doen naar de veiligheid van onze fietspaden in Lelystad, en vooral naar de veiligheid van de fietspaden gelegen in de woonwijken.

Ingediend door:

Leefbaar Lelystad

Wim Botter

Toelichting:

*Aangezien er bijna dagelijks ongelukken gebeuren op genoemde fietspaden en de burgers hierover meermalen geklaagd hebben lijkt het ons mede gezien het feit dat het steeds drukker wordt binnen de bebouwde kom vanwege de thuiswerkers de komende periode, dat een onderzoek de pijnpunten kan weghalen en de verkeerssituatie verbeterd kan worden Omdat de veiligheid op dit moment niet goed geregeld en/of gewaarborgd is lijkt dit ons geen overbodige luxe.
De kosten van dit onderzoek kunnen betaald worden uit het ROS-potje dat voor o.a. dit soort zaken voor handen is.*

Motie 2

Datum raadsvergadering : 2 juni 2020

Agendapunt : Punt 6, Kadernota 2021-2024

Onderwerp : Oversteek Larserdreef - Ketelmeerstraat - Torenavalkweg

De raad van de gemeente Lelystad in vergadering bijeen,

constaterende dat:

- Door de toenemende verkeersdruk op de Larserdreef het verkeer vanaf de Ketelmeerstraat en de Torenavalkweg steeds meer moeite heeft om de Larserdreef op te rijden;
- Automobilisten hierdoor risico's nemen, wat al tot aanrijdingen geleid heeft;
- Het geplande groot onderhoud aan de Larserdreef in 2021 inmiddels is doorgeschoven naar 2022.

overwegende dat:

- De huidige situatie een zodanige vorm heeft aangenomen dat maatregelen niet kunnen wachten tot na 2022;
- Er alternatieve veilige oplossingen mogelijk zijn (zie oplossingsvoorstel).

roept het college op:

- Om het effect van de voorgestelde oplossing, het afsluiten van de middenbermen, bij de oversteken van zowel de Ketelmeerstraat als de Torenavalkweg met de Larserdreef te onderzoeken;
- De resultaten van dit onderzoek, in ieder geval dit kalenderjaar, te onderbouwen met het verkeerskundig model en dit aan de Raad kenbaar te maken zodat deze daar een besluit over kan nemen.

financiën:

Dekking €20.000 – wij zien in ieder geval financiële dekkingsmogelijkheden onder andere bij:

- De (nog) niet besteedde opleidingsgelden t.b.v. de Raad bij de griffie, ten gevolge van de Corona-crisis;
- De niet besteedde gelden n.a.v. het vervallen van het VNG congres, ten gevolge van de Corona-crisis;
- De ROS daar waar het gaat om de bekleemde gelden t.b.v. het vrij inzetbare budget (€300.000) voor de Raad. De kadernota geeft aan dat er tot dusver €268.000 is ingezet.
- Het restbedrag van het 'dekkingsplan AEDs, dit is +/- €12.000.

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekenaar(s),

InwonersPartij
Fred Wilcke

Forum voor de Ouderen
Koen Dreesman

SP
Alexander Sprong

ChristenUnie
Jarno Volmer

PVV

Ashwin van Stormbroek

Toelichting/Oplossingsvoorstel:

- Door het plaatsen van verkeerslichten op de Larserdreef – Ketelmeerstraat – Torenavalkweg wordt de doorstroming van het verkeer onderbroken/vertraagd;
- De afstand van de verhoogde rijbaan (Torenavalktunnel) tot de kruising Larserdreef/Torenavalkweg is slechts 120 meter. Hierdoor wordt de reactietijd op het stilstaand verkeer bij het verkeerslicht verkort.
- Door het afsluiten van de middenberm en het vaststellen van een verplichte rijrichting (rechtsaf) vanuit zowel de Ketelmeerstraat als de Torenavalkweg blijft de doorstroming van het verkeer op de Larserdreef gewaarborgd;

- Deze oplossing kan dan alsnog met het groot onderhoud van de Larserdreef in 2022 meegenomen kunnen worden;
- Naar onze mening dient gelet op het veiligheidsaspect alles op alles gezet te worden om dit te realiseren.

Aangenomen aantal stemmen voor:

Verworpen aantal stemmen tegen:

PVV		Mooi Lelystad	
CDA		Denk	
Forum v Flevoland		PvdA	
VVD		D'66	
SP		Jong Lelystad	
FvdO		Groen Links	
Leefbaar Lelystad		CU	
		InwonersPartij	

Handtekening Griffier:

Handtekening Burgemeester:

Forum voor de Ouderen

MOTIE M3

Datum raadsvergadering: 2 juni 2020
Agendapunt: Kadernota 2021
Onderwerp: Voorkomen kansloze coronageneratie jongeren

De raad van de gemeente Lelystad in vergadering bijeen,

Constaterende dat

- De Sociaal Economische Raad (SER) adviseert in de maatregelen tegen corona de prioriteit bij jongeren te leggen¹;

Overwegende dat

- Jongeren het meest (en langst)² geraakt gaan worden door de gevolgen van Corona bij onvoldoende genomen maatregelen,
- Er in de kadernota 2021 überhaupt weinig perspectief wordt geboden op de investeringen rondom jongeren;

Verzoekt het college

- Te onderzoeken op welke wijze vanuit de gemeente het beste opvolging gegeven kan worden aan de oproep van de SER om een “kansloze coronageneratie (Lelystadse) jongeren” te voorkomen,
- Vóór de begrotingsbehandeling 2021 een plan hieromtrent terug te koppelen aan de raad;

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekenaars,

Murat Aktan
#JONGLELYSTAD

Judith Boertjens
GroenLinks

Emiel van der herberg
PvdA

Koen Dreesman
Forum voor de Ouderen

Jelle Hijmissen
CDA

Sanne de Wilde
D66

¹ <https://www.nporadio1.nl/binnenland/22983-mariette-hamer-ser-voorkom-verloren-coronageneratie>

² <https://fd.nl/ opinie/1340975/voorkom-kansloze-coronageneratie-jongeren-op-arbeidsmarkt>

MOTIE M5

Datum raadsvergadering: 2 juni 2020
Agendapunt: Kadernota 2021-2025
Onderwerp: Risico Inventarisatie Coronacrisis op Gemeente Lelystad

De raad van de gemeente Lelystad in vergadering bijeen,

Constaterende dat

- de coronacrisis een aanslag gaat vormen op de financiën van de gemeente,
- in de Kadernota 2021 wordt gesproken over een quick scan / stoplichtenmodel / 5-punts schaal op taakveldniveau om de financiële effecten van Corona inzichtelijk te maken,

Overwegende dat

- het verstandig is dat de raad zo compleet mogelijk geïnformeerd wordt opdat zij goed kan anticiperen op mogelijke ontwikkelingen en risico's ,
- vanuit gemeente Vlaardingen reeds een praktijkvoorbeeld* bestaat inzake het volgen van de financiële effecten op de verschillende gemeentelijke onderdelen,

Verzoekt het college

- naast de reeds voorgestelde quick scan / stoplichtenmodel / 5-punts schaal, ook naar het voorbeeld van gemeente Vlaardingen een risico inventarisatie te maken van de impact van de coronacrisis op gemeente Lelystad en deze te gebruiken als monitor,
- de inventarisatie voor 1 juli terug te koppelen aan de raad.

* <https://vng.nl/praktijkvoorbeelden/hoe-vlaardingen-de-kosten-van-corona-monitor>

(klik op het Excel-bestand, onderaan de pagina)

Ondertekenaars,

Murat Aktan
#JONGLELYSTAD

Emiel van der Herberg
PvdA

Koen Dreesman
Forum voor de Ouderen

MOTIE M6

Datum raadsvergadering: 2 juni 2020
Agendapunt: Kadernota 2021-2025
Onderwerp: Budgetoverschrijding

De raad van de gemeente Lelystad in vergadering bijeen,
constaterende dat

- de gemeentelijke financiën reeds onder druk staan;

overwegende dat

- in de Kadernota heel duidelijk naar voren komt dat de Coronacrisis veel financiële onzekerheid met zich meebrengt;

roept het college

- onmiddellijk de Raad te informeren wanneer budgetten worden overschreden, of aanleiding geven tot overschrijding.

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekenaars,

Murat Aktan
#JONGLELYSTAD

Ashwin van Stormbroek
PVV

Koen Dreesman
Forum voor de Ouderen

Aangenomen Aantal stemmen voor:
Verworpen Aantal stemmen tegen:

VVD		SP	
LL		JL	
IPL		CU	
PVV		CDA	
PvdA		ML	
GrLi		DENK	
D66		FvdO	
		FvF	

MOTIE M8

Datum raadsvergadering: 2 juni 2020
Agendapunt: Kadernota 2021-2025
Onderwerp: Extra Aandacht voor Kansen voor Kinderen

De raad van de gemeente Lelystad in vergadering bijeen,

Constaterende dat

- De coronacrisis een ernstige aanslag gaat vormen op gezinnen met weinig geld, met de nodige gevolgen voor de kinderen in het gezin;
- Er in de kadernota 2021 überhaupt weinig perspectief wordt geboden op de investeringen rond jeugd;

Overwegende dat

- Via **Kansen voor Kinderen** kunnen gezinnen in Lelystad met weinig geld bij vijf fondsen (Jeugdsportfonds, Jeugdcultuurfonds, Stichting Leergeld Lelystad, Nationaal Fonds Kinderhulp en Stichting Jarig Job) een aanvraag doen voor een bijdrage in de kosten voor sporten, cultuur, school, verjaardagen en vrije tijd.

Roept het college

- Onverwijld het initiatief **Kansen voor Kinderen** extra onder de aandacht te brengen bij de inwoners via alle mogelijke communicatiekanalen;

Ondertekenaars,

Murat Aktan
#JONGLELYSTAD

Henk Schraa
ChristenUnie

Koen Dreesman
FvdO

Emiel van der Herberg
PvdA

Aangenomen Aantal stemmen voor:
Verworpen Aantal stemmen tegen:

VVD		SP	
LL		JL	
IPL		CU	
PVV		CDA	
PvdA		ML	
GrLi		DENK	
D66		FvdO	
		FvF	

MOTIE

Datum raadsvergadering: 2 juni 2020
Agendapunt Kadernota
Onderwerp: Corona Covid 19

De raad van de gemeente Lelystad in vergadering bijeen,

constaterende dat:

Er in de kadernota niets is opgenomen inzake het Coronavirus.

overwegende dat:

Hier zeker rekening met betrekking tot de toekomst rekening mee gehouden dient te worden.

draagt het college van B&W op:

Een apart Hoofdstuk hier aan te wijden in de kader Begroting

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekenaars,

Leefbaar Lelystad

Jong Lelystad

PVV

VVD

Jack Schoone

Murat Aktan

Aswhin van Stormbroek Dennis Grimbergen

Aangenomen Aantal stemmen voor:
Verworpen Aantal stemmen tegen:

VVD		SP	
LL		JL	
IPL		CU	
PVV		CDA	
PvdA		LB	
GrLi		DENK	
D66		FvdO	
		FvF	

Handtekening burgemeester

Handtekening griffier

#JONGLELYSTAD

PvdA

MOOI LELYSTAD

MOTIE

Datum raadsvergadering: 19 mei 2020

Agendapunt: 6, Kadernota 2021 - 2024

Onderwerp: Toekomstbestendige gemeentelijke organisatie

De raad van de gemeente Lelystad in vergadering bijeen,

constaterende dat:

- Het ambtenarenapparaat vergrijst;
- Onderwerpen complexer en moeilijker worden;
- Er op onderwerpen vaak een tekort aan kennis is, en hiervoor frequent en soms langdurige inhuur voor plaatsvindt.

overwegende dat:

- We een toekomstbestendige organisatie willen;
- Hierin aanwezig, voldoende kennis en getalenteerde (jonge) mensen zodat de gemeente de uitdagingen aankan.

roept het college op:

- Hiervoor een analyse te maken hoe groot het verloop, de vergrijzing en de tekorten zijn de komende 15 jaar;
- Te onderzoeken welke arbeidsverbanden (contracten, inhuur, flex, traineepool, meewerkstages etc.) ook in de toekomst bruikbaar zijn, welke gemist (kunnen) worden en welke aanvullende voorwaarden / mogelijkheden wellicht gewenst zijn;
- Te komen tot een voorstel voor aanpassing voor nieuw personeelsbeleid dat qua capaciteit, kwaliteit en kosten toekomstbestendig is.
- Hierover voor 1 juli 2020 terug te rapporteren aan de raad.

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekenaar(s),

SP

Jong Lelystad

PvdA

Mooi Lelystad

Alexander Sprong

Murat Aktan

Emiel van der Herberg

Bart Schopman

Forum voor de Ouderen

PVV

Koen Dreesman

Ashwin van Stormbroek

#JONGLELYSTAD

PvdA

PARTIJ VOOR DE VRIJHEID
LELYSTAD

MOTIE

Datum raadsvergadering: 02-06-2020

Agendapunt: *Kadernota 2021 - 2024*

De raad van de gemeente Lelystad in vergadering bijeen,

Constaterende dat:

- De zaalhuur voor zaalsporten over 2 jaar tijd enorm is gestegen¹;
- Voor 2020 een extra zaalhuurverhoging is toegepast boven de reguliere prijsinflatie van 4%.

Overwegende dat:

- Het belangrijk is sport breed toegankelijk te houden;
- De zaalhuurverhogingen op termijn kunnen gaan leiden tot verhogingen van de contributies en daarmee een lastenverhogingen voor gezinnen met sportende kinderen;
- De extra zaalhuurverhoging van 4% een beperkte bijdrage (€ 5.000) heeft aan de begroting van het Sportbedrijf en mogelijk zelfs geen bijdrage geeft omdat zaalsportverenigingen mogelijk minder gaan huren;

Roept het college op:

- Op korte termijn in gesprek te gaan met het Sportbedrijf om de consequenties in kaart te brengen van het terugdraaien van de extra zaalhuur verhoging (van 4%) voor zaalsportverenigingen;
- De raad over de uitkomst van dit gesprek te informeren ruim voor de behandeling van de begroting.

...en gaat over tot de orde van de dag.

Ingediend door:

CDA

Jong Lelystad PvdA

PVV

J.W. Hijmissen

M. Aktan

E. van der Herberg

A. Stormbroek

Toelichting:

Het is belangrijk sport, ook in verenigingsverband, breed toegankelijk te houden.

---

¹ <https://www.omroepflevoland.nl/nieuws/178920/huurverhoging-sportclubs-uitgesteld>

MOTIE

Datum raadsvergadering: 19, 26 mei en 2 juni 2020

Agendapunt: 6. Kadernota 2021–2024

Onderwerp: Bezuinigingsopties

De raad van de gemeente Lelystad in vergadering bijeen,

constaterend dat:

- het financiële perspectief voor 2021 nog ongekend grote onzekerheden kent;
- daardoor in de kadernota nog geen helder beeld geschetst kan worden van de omvang van de benodigde financiële ingrepen;
- het college met enkele bezuinigingsrichtingen komt die nog volledig uitgewerkt moet worden;
-

overwegend dat:

- de raad de afgelopen jaren bij kadernota- en begrotingsbehandelingen het college bij herhaling gevraagd heeft een groter pallet aan financiële maatregelen voor te leggen, zo dat de raad wat te kiezen heeft;
- de raad aan de hand van deze kadernota niet kan overzien vast de inhoudelijke consequenties zijn van de voorgestelde bezuinigingsrichtingen;
- een aantal mogelijke (al dan niet gewenste) bezuinigingsrichtingen nu niet in beeld zijn;

draagt het college op:

- de raad bij de begroting een aantal alternatieve mogelijkheden tot substantiële financiële maatregelen (verhoging van inkomsten, verlaging van uitgaven) ter keuze voor te leggen naast de bezuinigingsrichtingen die reeds geformuleerd zijn;

en gaat over tot de orde van de dag.

Deze motie is ingediend door de fracties van

GroenLinks

PvdA

CDA

Sjaak Kruis

Emiel van der Herberg

Jelle Hijmissen